Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 149 (21. 016) 1991 йил 3 август, шанба ● Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

● 31 июль куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов очди. У республикалар мухтор делегациялари раҳбарларининг Москва яқинида жойлашган Ново-Огареводаги учрашуви тўғрисида (у ерда Иттифоқ шартномаси лойиҳаси хусусидаги ишлар асосан тугалланди), КПСС Марказий Комитетининг 25—26 июль кунлари бўлиб ўтган Пленумининг асосий якунлари, Пленумда КПСС Дастури лойиҳаси юзасидан бўлган ўткир баҳс-мунозаралар ҳақида мажлис қатнашчиларига батафсил ахборот берди.

Шундан сўнг Марказий Комитет Бюроси Ўзбекистон Компартиясининг Ҳаракат дастури бажарилишини таъминлаш юзасидан Фарғона шаҳар партия комитетининг иши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Шаҳар партия комитети дастурни рўёбга чиқарар экан, шаҳардаги ишларнинг аҳволига ижобий таъсир кўрсатиш, ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш, иқтисодий ривожланиш, бозор муносабатларига ўтиш шароитида одамларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларини изчил ҳал этиш, шу асосда меҳнаткашларнинг ҳамда аҳолининг шаҳар партия ташкилотига ишончини мустаҳкамлаш учун куч-ғайрат сарфлаётганлиги мажлисда таъкидланди.

Айни вақтда шаҳарда партия ишини янгилаш жараёнлари ҳали тўла авж олдирилмагани уқтирилди. Шаҳар партия комитети, партия ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси сиёсатини амалга оширишда ҳозирча қийинчиликларга дуч келмоқда, ишнинг янги шаклларига ўтиш қийин кечмоқда, вазият мунтазам равишда чуқур таҳлил этилмаяпти, истиқболни унча яхши тасаввур эта олмаяптилар. Шаҳар партия комитети кўпгина бошланғич партия ташкилотлари фаоллигини кучайтиришга, ҳар бир коммунистнинг ташаббускорлигига муваффақ бўлолмади.

Партия аппаратини кескин қисқартириш шароитида маъмурий-буйруқбозлик усуллари билан иш юритишга уринишлар давом эттирилмоқда.

Бу эса шаҳар партия комитетининг таъсир доирасини анча торайтиради, унга одамларнинг энг зарур эҳтиёжларини қондириш, уларнинг турмуш даражасини қўллаб-қувватлаш учун мавжуд иқтисодий имкониятлар ва кадрлардан иложи борича кўпроқ самара билан фойдаланишга имкон бермайди. Шаҳар партия комитети долзарб иқтисодий ва ижтимоий вазифаларни ҳал этишда коммунист-депутатларга яхши таянмаяпти. Улар ҳали ҳам тарқоқ ҳолда иш олиб боришяпти. Ижтимоий адолат бузилишига, бефарқлик ва масъулиятсизлик ҳодисаларига ҳамма вақт ҳам принципиал равишда сиёсий баҳо берилмаяпти.

Марказий Комитет Бюроси Фарғона шаҳар партия комитетига меҳнаткашлар ва аҳоли ўртасида шаҳар партия ташкилоти таъсирини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор беришни, барча йўналишларда — Советларда, хўжалик идоралари, жамоат ташкилотларида, меҳнат жамоалари ва турар жойларда одамларни ташвишлантираётган ва тўлқинлантираётган, бозорга ўтиш шароитида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилиш, аҳолини иш билан банд қилишни кўпайтириш, шаҳардаги мавжуд имкониятлардан одамларнинг энг зарур эҳтиёжларини қондириш, уларнинг фаровонлигини ошириш мақсадида янада самаралироқ фойдаланиш билан боғлиқ муаммоларни диққат марказига қўйиб, ишларни авж олдиришни таклиф қилди.

Шаҳар партия комитети ижтимоий кескинликни пасайтириш, миллатлараро муносабатларни тубдан соғломлаштириш, жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш йўлини собитқадамлик билан ўтказиши лозим. Ҳар бир бошланғич партия ташкилоти аниқ-равшан, меҳнаткашларнинг манфаатларига жавоб берадиган амалий тадбирлар дастурига эга бўлиши учун ҳаракат қилиши керак, бу амалий тадбирларда жамоада ва шаҳарда юзага келаётган аҳвол рўй-рост ҳисобга олиниши зарур. Амалий тадбирлар дастури хўжалик юритишнинг янги шаклларини қўлланишга, ишлаб чиқаришда интизом ва тартибни мустаҳкамлашга қаратилмоғи лозим.

Бюро Қорақалпоғистон республика партия комитетига, вилоят ва Тошкент шаҳар партия комитетларига партия комитетлари ҳамда ташкилотларининг Ўзбекистон Компартияси Ҳаракат дастурини рўёбга чиқариш борасидаги амалий ишларини муттасил ўрганишни, тўпланган тажрибани доимий равишда жамлаш ва уни кенг ёйишни тавсия қилди.

* * *

Шу куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Котибиятининг мажлиси бўлди. Мажлисда «Тошкент вилоят юк транспорти» концерни партия ташкилотларининг бозор муносабатларига ўтиш шароитида ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш тадбирларини рўёбга чиқариш борасидаги амалий ишлари, Ўзбекистон Компартияси комитетларининг партияда иш юритишда Ўзбекистон ССР давлат тилини жорий этишга доир ишларнинг аҳволи тўғрисидаги масалаларни ва республика партия ташкилотларининг партия ички турмушига таалуқли бошқа баъзи масалаларни муҳокама қилди.

«Совет Ўзбекистони», ТАСС, ЎзТАГ ва рўзномамиз жамоатчи мухбирлари хабар берадилар

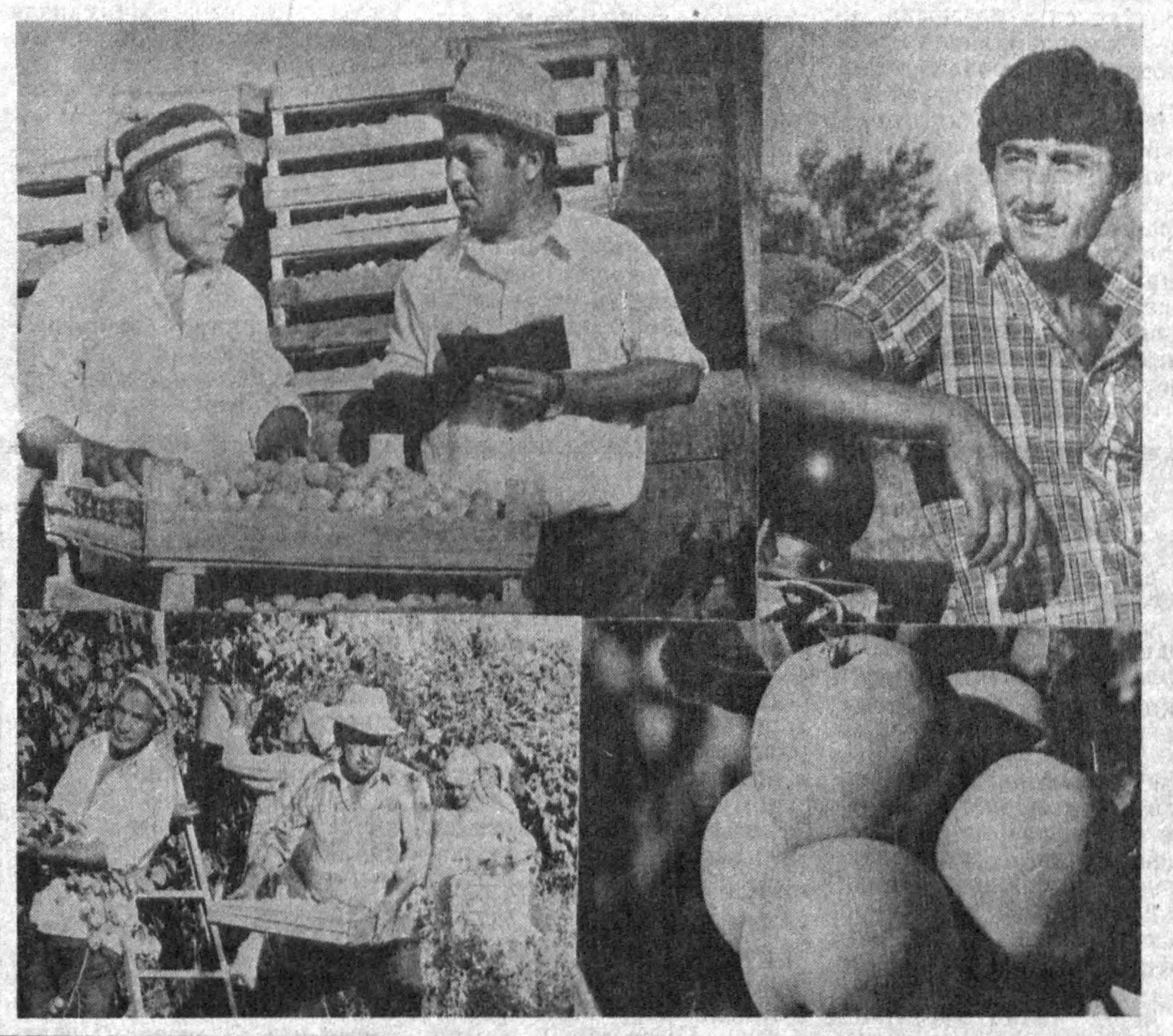

Қўрғонтепа районидаги узумчилик ва боғдорчиликка ихтисослашган Дзержинский номли давлат хўжалигининг 4-бўлими миришкорлари 40 гектар боғдан 300 тонна мева ва 300 гектар токзордан 800 тонна узум етиштиришга ҳаракат қилишяпти. Суратларда: звено бошлиғи Алижон Нишонов бўлим бошлиғи Ҳакимжон Рустамов, трактор ҳайдовчиси Каримжон Боймирзаев, олхўри териш пайти.

Сураткаш У. ҚЎШВОҚОВ.

СССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЁРДАМИ

Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистонда рўй берган табиий офат оқибатларини тугатиш мақсадида М. С. Горбачев биринчи галдаги тиклаш ва ремонт ишларини маблағ билан таъминлашга, жабрланган кишиларга бузилган ва шикастланган бинолар учун нафақалар ва суғурта товонлари тўлашга 549 миллион сўм миқдорида СССР Президентининг заҳира жамғармасидан пул ажратиш ҳақида фармойиш берди. Шу жумладан, Ўзбекистон ССРга 291 миллион сўм, Тожикистон ССРга 115 миллион сўм ва Туркманистон ССРга 143 миллион сўм ажратилди, деб хабар қилинди расмий равишда.

СССР Вазирлар Маҳкамасига мазкур республикаларда табиий офат оқибатларини тугатишга доир ишларни ниҳоясига етказишга (капитал қурилиш ва ремонт ишларига) амалда бажарилган ишлар юзасидан сарф-харажатлар манбалари тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш топширилди.

(ТАСС).

МАФКУРА ФАОЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Жиззах область партия комитетида кеча вилоят мафкура фаоллари билан учрашув бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг «Ўзбекистон Компартияси XXII съезди талаблари асосида бозор муносабатларига ўтиш шароитида Жиззах вилоят партия комитетининг мафкуравий ишларни қайта қуриши тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши юзасидан партия ташкилотлари иши ҳақида вилоят партия комитети котиблари Э. Турсунов ва М. Ҳ. Умаров ахборот бердилар.

Учрашувда партия комитетларининг котиблари, ташвиқотчилар, ўқув юртларининг ўқитувчилари, вилоят зиёлилари ва жамоатчилигининг вакиллари иштирок этдилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов сўзга чиқди.

ЭШИТТИРИШЛАР ХОЛИС ВА ТЕЗКОР БЎЛСИН

Бугунги кунда радио Ўзбекистон аҳолиси учун ахборот олишнинг энг қулай манбаларидан бири бўлиб қолди. Радиожурналистлар жумҳуриятдаги қайта қуриш жараёнларини кенг ёритмоқдалар. Аҳоли турли қатламлари ижтимоий фикрини шакллантиришга катта таъсир ўтказмоқдалар. Бу, ўз навбатида радио ходимлари зиммасига ҳаво мавжларига бериладиган эшиттиришларнинг холис, оператив ва сифатли бўлиши учун катта масъулият юклайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети котиби К. Ю. Юсуповнинг жумҳурият радиоси журналистлари билан учрашувида жамиятнинг, партия ташкилотларининг катта муаммолари тўғрисида фикр юритилди. Журналистлар Ўзбекистон ССРнинг бозор иқтисодиётига ўтиши муносабати билан ижтимоий-иқтисодий тараққиёти тўғрисида батафсил ахборотни олдилар. Суҳбатда жумҳуриятнинг Иттифоқ шартномасига муносабати, Ўзбекистон Компартияси Ҳаракат дастурининг қандай бажарилаётганлиги ҳамда мана шу ҳужжатни чуқурлаштириш соҳасидаги ишлар ҳақида гап борди.

Учрашувда шу нарса таъкидландики, радиожурналистлар жумҳуриятда юз бераётган ижобий жараёнларни, Ўзбекистон аҳолиси учун муносиб турмуш шарт-шароитларини яратиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирларни, миллатлараро муносабатларни уйғунлаштиришни ёритишда муҳим роль ўйнашлари мумкин.

Ўзбекистон раҳбариятининг, жумҳурият Компартиясининг иқтисодиётни соғломлаштириш, болаларни, хотин-қизларни, нафақахўрларни, кам таъминланган оилаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, жамиятни маънавий янгилаш бўйича қабул қилаётган қарорлари моҳиятини тушунтиришда радиоэшиттириш имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш лозим.

Радиожурналистлар учрашув давомида ўз фаолиятларига дахлдор бир қатор долзарб муаммоларни кўтардилар.

Партия комитетлари, деб таъкидланди учрашувда жумҳурият ҳаётини кенг кўламда ва ҳолисона ёритишда оммавий ахборот воситаларига бундан буён ҳам ёрдам бераверадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг матбуот маркази.

● Эртага—Темирйўлчилар куни

ҚАТОРДАГИ НОРЛАРИМИЗ

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ БОШЛИҒИ В. М. ЖЕЛТОУХОВ БИЛАН МУЛОҚОТ

— Виктор Михайлович, бугунги оғир иқтисодий-сиёсий шароитда транспорт конвейери иши мураккаб кечаётгани маълум. Лекин Ўрта Осиё темирйўлчилари магистралнинг бетўхтов ҳаракатланишини таъминламоқдалар. Шу ҳақдаги мулоҳазаларингизни билмоқчи эдик.

— Дарҳақиқат ҳозир иқтисодий ва сиёсий жабҳада мураккаб жараёнлар кечмоқда. Саноат корхоналари бир меъёрда ишламай, ортиладиган юкларнинг аниқ ҳажмлари олдиндан маълум бўлмай қолмоқда. Иқтисодиётни соғломлаштириш йўллари изланмоқда.

Бундай шароитда темир йўл транспорти бозор иқтисодиётининг бевосита таркибий қисмига айланиб боряптики, у иқтисодий тангликни бартараф этишда фаол қатнашчи бўлиб қолди. Ўрта Осиё темирйўлчилари байналмилал анъаналарга содиқ қолиб, темир йўл ишининг бетўхтов амалга оширилишида ғайрат-шижоат кўрсатмоқдалар. Магистрал меҳнаткашлари ана шу азму қарорларига содиқ ҳолда йил бошидан буён юк ташиш режаларини зиёда адо этиб келяптилар. Кейинги олти ой мобайнида режага қўшимча 800 минг тонна халқ хўжалиги юклари ташиб берилди. Йўловчилар ташиш давлат буюртмаси орттириб бажарилди.

Ташиладиган юклар камайиб бораётган бир паллада вагонлардан унумли фойдаланиш яхши натижалар бермоқда. Олинадиган даромадлар ортяпти. Йўловчилар ташишдан олинадиган фойда ҳажми ҳам 3 фоиз кўпайди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш йўли билан тўпланадиган жамғармалар 13 фоиз кўпайди.

Ўрта Осиё темир йўли Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиблик байроғи билан мукофотланди. Биз бугун — Темирйўлчилар анъанавий байрами арафасида Фарғона, Душанбе ва Чоржўй бўлинмалари, Қарши станцияси, Тошкент локомотив ва Сирдарё вагон деполари меҳнаткашларини ҳам СССР Темир йўллар вазирлиги ҳамда тармоқ ходимлари касаба уюшмаси Марказий Комитети Қизил байроқларини қўлга киритганликлари билан табриклаймиз. Улар ҳам бу мукофотга мамлакат темир йўлчилари II квартал мусобақасида ғолиблик қилганлари учун муяссар бўлдилар.

— Даромад ортиб бораётгани яхши, албатта. Бироқ резервлардан бутунлай фойдаланиб бўлинмагандир? Шу хусусдаги фикрингиз муштарийларни қизиқтиради, деб ўйлаймиз.

— Тўғри айтасиз, резервлар бор. Бўлганда ҳам анчагина. Айниқса, станцияларда фойдаланилмаган резервлар кўп. Ревизорлар шу йилнинг ўзида 3.2 миллион сўм жарималар, қўшимча даромадлар ва бошқа хилдаги йиғимлар манбаларини аниқладилар. Бу — темир йўлимиз бўлинмаларида коммерция ишлари суст ташкил этилгани ва уни яхшилаш учун таъсирлироқ чоралар кўрилаётганлигидан ҳам далолат бериб турибди.

Тошкент темир йўл дирекцияси, Бухоро ва Душанбе бўлинмалари, қатор хизмат бўлинмалари эксплуатация ишлари сифатини яхшилашга тегишлича эътибор бермай келмоқдалар. Юк ортиш-тушириш ишларини яхшилаш имкониятларидан ёмон фойдаланилмоқда. Поездлар қатнови жадвалида узилишлар рўй бермоқда. Бошқарувнинг иқтисодий усулларини жорий қилиш суст олиб борилмоқда. Бундай ҳолларга тегишли мутахассислар ва раҳбарлар етарли баҳо бермаяптилар.

Эътиборсизлик натижасида юк ташиш таннархи қимматлашиб кетмоқда. Бундай ҳол бутун темир йўл бўйича 4 фоизга тўғри келадики, уни мукаммалроқ англаш учун 20 миллион сўм рақамини идрок этиш лозим. Яъни ташиш таннархининг ортиши туфайли фойданинг шунча қисми еб қўйилмоқда.

— Магистрални ривожлантиришнинг яқин истиқбол режалари ҳақида нима дейишингиз мумкин?

— Истиқболни ўйламаслик мумкин эмас. Ҳар қандай қийин шароитда ҳам темир йўлни тараққий эттириш режалари рўёбга чиқарилмоқда. Бу йил ижтимоий соҳани ривожлантиришга қилинадиган сарф-харажатлар ҳажми 8 миллион сўм ортади. Умуман темир йўл ишлаб чиқаришини ривожлантириш мақсадлари учун 189 миллион сўм капитал маблағ ажратилган. Бу — ўтган йилгидан 30 миллион сўм ортиқдир.

(Давоми тўртинчи бетда).

ТИЛ ЎРГАНИШ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

1 август куни тил ўрганиш республика кенгашининг дастлабки мажлиси бўлди.

Мажлисни тил ўрганиш республика кенгашининг раиси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов олиб борди.

Мажлисда республиканиг сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш хорижий тилларни кенг ўрганиш тизимини тубдан такомиллаштиришни, ўқувчи-ёшлар ва мутахассисларни жаҳон фани ва техникаси ютуқлари билан бевосита ошно қилиш, уларни оммавий равишда ўқитиш ва хорижий мамлакатларда иш ўрганишларини йўлга қўйиш учун шарт-шароит яратишни тақозо этаётганлиги уқтирилди.

Республика ўқувчи ёшлари ва мутахассисларига хорижий тилларни чуқурроқ ўргатиш тизмасини барпо этишнинг ташкилий, моддий-техникавий вазифалари ва кадрлар вазифасини ҳал қилиш билан боғлиқ муаммоларга алоҳида эътибор берилди. Шу муносабат билан тил ўрганиш республика ва маҳаллий марказлари ўз вақтида иш бошлашини таъминлашга, уларни юқори малакали педагог ходимлар билан тўлдиришга, махсус дарсликлар яратишга доир кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар муфассал ишлаб чиқилди.

Мажлисда тил ўрганиш республика кенгашининг аъзолари Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг «Республика ўқувчи-ёшларига ва мутахассисларига чет тилларни кенг кўламда ўқитиш системасини такомиллаштириш ҳамда унинг моддий-техникавий базасини ривожлантиришга оид тадбирлар тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан ҳал қилишлари лозим бўлган биринчи галдаги вазифалар кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР ҳукуматининг заҳирадаги жамғармасидан ажратилган 2 миллион сўм пулни тақсимлаш тартиби ва улардан муайян мақсад йўлида фойдаланиш омиллари тўғрисида келишиб таклиф киритиши лозимлиги айтилди. Марказларни ўқитишнинг техникавий воситалари билан жиҳозлаш учун сарфланадиган валюта маблағлари тўғрисида асосланган таклифларни ишлаб чиқиш зарурлиги ҳам айтилди.

Республика кенгашининг мажлисида Ўзбекистон ССР Президент Кенгашининг аъзолари — Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосарлари Э. Самандаров ва Б. С. Ҳамидов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС Марказий Комитети Котибиятида

Яқинда КПСС Марказий Комитети котиби О. С. Шенин раислигида Марказий Комитет Котибиятининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис кун тартибига биринчи масала сифатида партия Марказий Комитети 1991 йил июль Пленуми қарорларини амалга оширишга оид тадбирлар режаси киритилди. Шу масала юзасидан фикрлашув давомида аниқ-равшан мулоҳаза ва таклифлар айтилди. Жумладан, партия ташкилотларининг Пленум қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятида миқдорий кўрсаткичларни эмас, балки келгусида қилинадиган катта ишларнинг самарадорлиги, натижадорлиги асос қилиб олиниши зарурлиги таъкидланди. Ахборот-тушунтириш иши Пленум якунларини, шу якунларнинг амалий йўналишини муносиб равишда акс эттирадиган бўлиши, одамларнинг ҳақиқий манфаатлари ва юмушларига мос келадиган бўлиши муҳимдир. Янги дастур лойиҳасининг келгусидаги умумпартиявий муҳокамасида партия матбуоти, оммавий ахборот воситаларида ишловчи коммунистлар алоҳида салмоқли ўрин тутишлари лозим. Партиянинг навбатдан ташқари XXIX съездини муваффақиятли тайёрлаш кўп жиҳатдан уларнинг маҳоратига боғлиқ.

Шундан кейин бозор муносабатларига ўтиш шароитида аёлларни ижтимоий ҳимоялаш чора-тадбирларини амалга оширишда партия ташкилотларининг аҳамияти тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Мунозарада сўзга чиққан СССР меҳнат ва ижтимоий масалалар вазирининг ўринбосари Л. Ф. Безлепкина, Иваново вилоят партия комитетининг бўлим мудири С. И. Стулова, «Крестьянка» ойномасининг бош муҳаррири А. В. Куприянова, Совет хотин-қизлар комитети раисининг ўринбосари Г. Н. Галкина ва бошқалар аёлларнинг ҳамда оиланинг аҳволини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — КПССнинг диққат марказида туриши керак, деган фикрни билдирдилар. Бозор муносабатларига ўтиш шароитида хотин-қизларни ижтимоий ҳимоялаш чора-тадбирларини амалга ошириш юзасидан партия комитетларига бериладиган тавсияларга шу фикр сингдириб юборилди.

Котибият КПСС Марказий Комитетининг Ишлар бошқармаси тўғрисидаги янги Низомни тасдиқлади.

КУН ТАРТИБИДА—ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАНИШ МАСАЛАСИ

НАМАНГАН, 2 август. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Наманган вилоят партия комитети бюроси билан вилоят партия ташкилоти назорат комиссияси президиумининг қўшма мажлиси бўлди.

Унинг қатнашчилари қишлоқ аҳолисининг ижтимоий ҳимояланишини таъминлашда Ўзбекистон Компартиясининг Ҳаракат дастурини бажариш юзасидан вилоят партия ташкилотининг ижрочи ва назоратчи органлари ишларини кўриб чиқдилар.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат комиссиясининг раиси С. Мамарасулов, Наманган вилоят партия комитетининг биринчи котиби, халқ депутатлари вилоят Кенгашининг раиси Б. Ж. Ҳакимов қатнашдилар.

ҲОЗИРГИ ЖАМИЯТДА АЁЛЛАРНИНГ МУАММОЛАРИ

«Касаба уюшмалари ва аёлларнинг муаммолари» мавзуидаги республика семинари 2 август куни Тошкентда ўз ишини тугаллади. Оила муаммолари, аёлларнинг жамиятдаги мавқеи, меҳнатини, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари семинар қатнашчиларининг диққат марказида бўлди.

Семинар иштирокчилари давра суҳбатида қатнашдилар, суҳбатда хотин-қизларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришда иш билан оқилона таъминланиши, айниқса олис қишлоқларда дуруст маиший шароитларни яратиб бериш масалалари батафсил муҳокама қилинди.

Семинарда «Хотин-қизларнинг ижтимоий манфаатларини ҳимоя қилиш соҳасида касаба уюшмаларининг ҳаракат дастури» ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

Ж. БУШ ВАШИНГТОНГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Вашингтон, 2 август. (ТАСС). АҚШ Президенти Жорж Буш Совет Иттифоқига расмий визитини ва СССР Президенти Михаил Горбачев билан музокараларни тугаллаб пайшанба куни кечаси Америка пойтахтига қайтиб келди.

УСТОДНИ ЭЪЗОЗЛАБ...

Буюк устод Алишер Навоий ижодини унинг мавлуди шарифи тантаналари доирасидагина эмас, балки мунтазам равишда оммалаштириш лозим. Зеро оммавий маданият хуружи, маънавий асослар ерга урилаётган даврда шоирнинг инсонпарварлик ғоялари янада салмоқли аҳамиятга эга бўлмоқда. Ўзбекистон турли минтақалари вилоят маданият бошқармаларининг фаолияти ҳам ана шундай узоққа мўлжалланган дастурни рўёбга чиқаришга қаратилган. Буюк сўз соҳиби таваллуд топган куннинг 550 йиллигига бағишланиб Тошкентда бўлиб ўтган журналистлар билан учрашувда уларнинг олиб бораётган ишлари диққат марказида бўлди. Учрашувни республика давлат матбуот комитетининг раиси У. А. Абдураззоқов ўтказди.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳузурида Самарқанд вилоят маданият бошқармасининг бошлиғи Ғ. 'А. Ашуров биринчи бўлиб сўзга чиқди. У кўҳна шаҳарда Навоий йили белгиси остида бўлиб ўтган катта-катта илмий машваратлар, навоийхонликлар, маълум бир мавзуга бағишланган кечалар, Самарқанднинг ўзида ва Каттақўрғонда буюк алломага бағишланиб қўйилган янги саҳна асарлари ҳақида хабар қилди. Шонли сана шарафига очилган буюк шоир ҳайкали тўғрисида батафсил гапирди. Самарқандликлар учун бу алоҳида қувончли воқеадир, чунки Навоий ҳаёти ана шу шаҳар билан боғланган. Шоир бу ерда бир неча йил сургунда яшаган, машҳур қонуншунос Хожа Абул Лайс мадрасасида таълим олган эди. Навоий Самарқандда яшаган уч йил унинг ижодида ҳамда жаҳонда шуҳрат қозонган шаҳарнинг адабий ҳаётида ёрқин из қолдирган. Ҳозир бу ерда Навоий музейи ташкил этилмоқда, унда ўша узоқ давр ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар тўпланган. Шоир таваллудининг тантаналари бир қанча корхоналар рассомларини илҳомлантириб юборди — Самарқанд чинни заводида, «Усто» бирлашмасида, бадиий буюмлар фабрикасида Навоий асарлари руҳи билан йўғрилган қатор совға буюмлари тайёрланди. Бу совға-салом буюмлари махсус ташкил этилган кўргазмага, турли-туман юбилей маҳсулотлари билан биргаликда қўйилди, улар тантана кунларида харидорлар ҳукмига ҳавола этилади. «Ленин йўли», «Ленинский путь», «Самарқанд овози» рўзномалари саҳифаларида Навоийнинг кўп қиррали фаолиятига бағишланган мақолалар мунтазам бериб борилаётгани айтилди.

Бухоро вилоят маданият бошқармасининг бошлиғи М. Ф. Фармонова шундай деди:

— Вилоятимизда шеърият, тафаккур, ижодиёт байрамининг робитасига жалб этилмаган бирор корхона, олий ўқув юрти, мактаб ёки кутубхона қолмади. Тадбирлар ниҳоятда ранг-баранг ва қизиқарли: клублар, кутубхоналар, завод цехларида маҳаллий шоирларнинг чиқишлари бўлди, ҳаваскор артистлар ажойиб концерт дастурларини тайёрлайдилар, китоб кўргазмалари ташкил этилди. Буюк шоир тўғрисидаги адабиётлар жамланди. Мутафаккир номи билан аталувчи шаҳарда мактаб ўқувчилари иншоларининг танлови ўтказилди, ёш рассомлар кўргазмаси уюштирилди, энг яхши бадиий ҳаваскорлик жамоаси учун Навоий номида махсус соврин таъсис этилди, тантаналар шарафига эсдалик медаллари ва нишонлар чиқариш, буклетлар ва открыткалар тайёрлаш назарда тутилган. Карманада Навоий ҳайкали очилди. Бухоро давлат қўриқхона музейида тайёрланган кўргазма вилоятларнинг барча музейларида намойиш этилади. Ўзбекистон санъат усталари ижросида кинофестиваль, театрлаштирилган китоб ярмаркаси ўтказиш режалаштирилмоқда.

Тошкент вилоят маданият бошқармасининг бошлиғи З. Солиҳов шаҳар ва қишлоқ маданият уйлари ҳамда клубларининг фаолиятига алоҳида тўхталди. Маданият уйлари ва клубларида Алишер Навоий йили доирасидаги тадбирларга катта ғайрат ва ташаббус билан ёндашдилар. Театрлаштирилган томошалар қўйилди, Навоий ижодини энг яхши биладиганлар учун мусобақа ўтказилди, навоийхонлик, олимлар билан учрашувлар бўлди. Вилоят миллий маданият марказлари тантаналарни ташкил этишга ижодий ёндашдилар, улар Навоий ижодидаги байналмилалчилик мавзусига катта эътибор бердилар.

Тошкент бош меъмори Д. В. Латипов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қўлёзмалар илмгоҳининг директори А. П. Қаюмов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Пиримқул Қодировлар ҳам журналистларнинг саволларига жавоб беришди. 1 сентябрь куни мактабларда ва талабаларнинг дарсхоналарида Навоий дарсини ўтказиш таклиф қилинди, таклиф қўллаб-қувватланди.

Журналистлар билан учрашувда Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров, Ўзбекистон ССР Президентининг маслаҳатчиси Б. А. Назаров қатнашдилар.

Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

• *Инсон ва унинг ишлари*

ЁНҒОҚЗОР

Насл-насабингиз қаердан, деган саволга Мўмин Шерқулов жиддий қиёфада, ҳатто тантанавор тарзда: «Мадриддан!» дейди. Суҳбатдоши ажабланиб боққанда эса табассум қилганича Испанияга ҳеч қандай алоқадор эмаслигини, Самарқанд яқинидаги қишлоқлардан бири шундай номланишини айтади.

Тошкентда эканлигимдаёқ Шерқулов қайта қуриш оловида тобланиб, яқинда ташкил этилган Тойлоқ ижроия комитети раиси бўлганидан хабар топдим. Уни аввалгидек хушбичим, ҳаттоки бирмунча ёшарган қиёфада кўриб астойдил қувондим.

— Районимиз эндигина ташкил топди, — деди у.— Муаммолар қалашиб ётибди. Айниқса кадрлар борасида. Зотан коммунал хўжалиги идорасига ким етакчи бўлиши ёки савдо-сотиққа ким масъул бўлиши биз учун бефарқ эмас... Муттаҳамлар, давлат мулкига кўз олайтирувчилар илгари ҳам етиб ортарди. Ҳозир эса уларнинг уруғи янада кўпайиб кетди.

Янги лавозимда иш бошлаганидан буён ўтган ойлар ичида у анча иш қилишга улгурди. Раиснинг режасига биноан яроқсиз ерларда ёнғоқзор бунёд этишди. Ҳамфикрлари билан биргаликда у қишлоқларни ободонлаштиришга қатъий киришди ва яқин вақт ичида бир неча минг уйни газлаштириш, қишлоқларни ичимлик сув билан ҳам, ариқ суви билан ҳам тўла таъминлашга қарор қилишди. Айтиш керакки, олисни мўлжаллаб ишга киришилди. Яшириб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Кейинги йилларда биз деҳқоннинг турмуши ҳақида ва у ишлов бераётган ер ҳақида ғамхўрлик қилмай қўйдик. Бу лоқайдлик Самарқанд вилоятини ҳам четлаб ўтмади. Бу ерда бош раҳбар тез-тез ўзгариб турди... Уларнинг ҳар қайсиси ўз дастури ва ислоҳотлари билан келиб, уларни энг зўр деб ҳисоблар эди... Қишлоқлар эса харобалашиб борарди.

Албатта, у ёки бу хўжалик ишончли раҳбар қўлига тушган пайтлари кўп нарса ўзгариб кетарди. Одамлар ўзларига кўрсатилаётган ғамхўрликни пайқаб раҳбарга ишонишар ва иссиқ кунда салқин чашмага интилгандек унга талпинишарди. Шерқуловнинг айтишича, одамларнинг мана шундай қўллаб-қувватлаши туфайли унинг ҳаётдаги мавқеи мустаҳкамлана борди. Ваҳолонки... Ўзбекистонда кадрлар бошбошдоқлиги юзага келганда кўплаб ҳалол, обрўли раҳбарлар ҳам бегуноҳ жабр кўришди. Лекин Шерқулов бўш келмади.

...Роппа-роса беш йил илгари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси йиғилишларидан бирида Самарқанд райони ҳисобот берди. Ўшанда биринчи котиб бўлган Мўмин Шерқулов хавфсирашига асос йўқ эди. Район икки—уч йил ичида қаддини ростлаб, дадил олға босди. Олинаётган фойда бир неча ўн миллион сўмни ташкил этди. У асосан қишлоқни ижтимоий жиҳатдан ободонлаштиришга сарфланди. Лекин, маълум бўлишича, гап районда эмас экан.

Ҳисобот бераётиб, Шерқулов залга кўз ташлади-ю, аммо ўтирганларни танимагандек бўлди. Ваҳолонки, уларнинг кўпчилиги икки уч ой аввалгина унга хуштабассум билан боқиб, муваффақият тилаб қутлашган, бошқа раҳбарларга уни ибрат қилиб кўрсатишганди. Ҳозир эса уларнинг башараси тош қотган. Чимирилган совуқ қарашларидан ўзига аллақачон ҳукм чиқарилганини пайқади. Нима учун? Буни дарҳол англай олмади. Марказий Комитетнинг районни бир ҳафта тафтиш қилган комиссияси ҳеч қандай иллат топа олмади. Республиканинг бош мафкурачиси, Марказий Комитет котиби Р. Абдуллаева луқма ташлаганидан кейингина кўп нарса ойдинлашди.

— Шерқулов фақат мактаблар ва болалар боғчалари эмас, балки мачитлар қурмоқда, қабристонда гулзорлар бунёд этмоқда, — деди у киноя билан. — Балки кўп ўтмай марҳумлар руҳига ибодат қилишни ҳам бошлаб юборар?

Котиб «Боғизағон» давлат хўжалиги қариялари ярим йил илгари қишлоқ қабристонини ободонлаштириш ва мачитни таъмирлаш юзасидан илтимос билан ҳузурига келишганини эслади. Оқсоқоллар унга эгилиб таъзим қилишди. Шерқулов уларнинг ҳорғин нигоҳига қараб туриб илтимосларини рад этишга журъат қилмади. Бунинг учун маънавий ҳуқуқи йўқлигини сезди. Иш чувалашишини билса ҳам котиб фахрийларнинг илтимосини қондирди.

Яна бир нарса ёдига тушди. Жумҳурият прокуратураси масъул ходимларидан бири унинг ҳузурига кириб буйруқнамо оҳангда қариндошини кўп маош тўланадиган лавозимлардан бирига ўтказишни талаб этди. Котиб рад қилди. Суҳбатдоши ўзини тутолмай унга дўқ қилди.

Орадан кўп вақт ўтмай район қўмитаси пленумида Шерқуловни лавозимидан олиб ташлашди. У икки ой ишсиз юрди. Шундан сўнг партия XXV съезди номли йирик давлат хўжалик-заводига директор қилиб юборишди. Бу ерда у иқтисодиёт ва ижтимоий соҳада оқсаётган нуқталарни топди. Ўзига хос ғайрат-иштиёқ билан камчиликларни тугатишга киришган пайти Тошкентдан: дарҳол ишдан бўшатилсин деган фармойиш олинди. Шерқулов вилоят деҳқончилик-саноат бошқармасига ишга ўтди. Лекин «меҳрибон»лари буни ҳам унга кўп кўришди. Юқоридан келган навбатдаги фармойишдан сўнг Мўмин Шерқулович Самарқанд қишлоқ хўжалиги илмгоҳининг ўқув хўжалигига агроном бўлиб ишга кирди.

Шу билан унинг сарсонгарчилиги тугадими ёки йўқмиди, бир нима дейиш қийин. Афтидан, жумҳуриятнинг илгариги раҳбарлари лавозимида қолишганида ўжар табиатли ва мустаҳкам эътиқодли Шерқуловни тинч қўймаган бўлишарди. Лекин у ҳам ҳар қандай синовларга тайёр эди. Бу инсон ўз хотирасининг энг теран жойларига назар ташлаганида ҳам ҳеч қачон лавозим чўққисига интилмаганлигига ишонч ҳосил қилиши мумкин. Одамлар унга ўзларини, ўз тақдирини ишониб топширган пайтлари у жуда катта масъулият ҳиссини сезарди, холос. Қишлоқда туғилиб вояга етди. Кетмон чопган, бригадирликдан район партия ташкилоти раҳбарлигигача кўтарилган Шерқулов доимо эришилган ютуқлар, нон ва виждон қадр-қимматини эсдан чиқармасди.

Қишлоқ аҳли уни яхши билар, унга ишонар эди. Шу боис жумҳурият халқ депутатлигига номзодлар кўрсатиш пайти уни эсдан чиқаришмади. Яқиндагина биринчи котиб бўлган одамнинг оддий агроном бўлиб ишлаётганига бефарқ бўлишмади. Мўмин Шерқуловичнинг қадрдон дўсти худди ўша Самарқанд районидаги Энгельс номли жамоа хўжалигининг таниқли бригадири Т. Қудратов сайловда унга рақиб бўлди. Қудратовнинг ғалаба қозонишга ишончи комил эди. Зеро унинг обрўси ҳам юқори, энг муҳими 20 минг сайловчи биқинида турган эди. Шерқуловнинг қишлоғида эса 10 баравар кам. У кучлар тенг эмаслигини билса ҳам курашга отланиб ғалаба қозонди.

Баъзи бировлар бунга ҳайрон бўлишди. Лекин бу ерда ажабланадиган жойи йўқ. Сайлов арафасида округ аҳолиси олдида сўзга чиқаркан, Шерқулов ваъдабозлик қилиб ўтирмади. Оддийгина қилиб:

— Мана, ҳозир қишлоқларни кезиб чиқдим ва биринчи навбатда ҳал қилишимиз керак бўлган ишларни кўрдим. Ҳа, ёлғиз ўзим эмас, биргаликда ҳал қилишимиз керак!

Одамлар ўз кўз ўнгида вояга етган, улар билан турмушнинг барча сўқмоқларини бирга ўтган кишининг гапига қулоқ солиб, у ўз сўзида туришини англашди. «Самарқанд» агросаноат комбинати бош директори Раббим Қодиров ҳам буни тасдиқлади:

— Шерқулов ҳозирги кунда ҳамма ҳам қодир бўлмаган ноёб лаёқатга эга. У сўзининг устидан чиқади.

...Ўшанда Шерқулов район партия қўмитасига етакчилик қилаётганди. Қодиров эса район агросаноат бошқармасида агроном эди. Боғ яратиш тадбирига ҳамма ҳам ишонавермади. Кўпчиликка бу хом хаёл бўлиб туюлди. Зотан атроф саҳрога ўхшарди. Лекин боғ яратиш ишнинг ярми, холос. Қайта ишлаш базасини вужудга келтириш керак эди. Шерқулов билан Қодиров жумҳурият, вилоят идораларидаги хоналар эшигини беҳуда қоқишди. Баъзи бировлар хушмуомалалик билан кутиб олишар, лекин ёрдам беришни исташмасди. Бошқалари эса шунчаки қўполлик билан гапимни бўғиб қўйишарди.

Ҳаётнинг ўзи нажот йўлини кўрсатди. Жамоа ва давлат хўжаликлари маблағларини бирлаштиришга қарор қилишди. Ўшандан буён ўн йил ўтди. Эндиликда саҳросифат ўлка ўзлаштирилишига ишонмайдиганлар қолмади ҳисоби. Самарқанд атрофида минглаб гектар майдонда боғ ва узумзорлардан иборат яшил халқа вужудга келди. Яқиндагина ташландиқ бўлган жойлардан асфальт йўллар ўтди. Мева-чеваларни қайта ишлайдиган заводлар, цехлар биноси қад ростлади. Ободонлаштирилган янги қўрғонлар пайдо бўлди. Эндиликда юзлаб одамлар иш билан таъминланди. Шу тариқа ажойиб режа ижтимоий муаммони ҳал этишга ёрдам берди.

...Машина ғилдираклари остидаги йўл олдинда кўзга ташланаётган тоғ этаги томон қушдек интилади. Кўп сонли ям-яшил боғлар унга қанот бағишлаётгандек. Ҳосилини кўтаролмаётган дарахт шохлари ерга энгашган. Ёз авжига чиқмоқда. Ҳосил дуруст бўладиганга ўхшайди.

— Мана ўша ташландиқ жойлар, — дея Шерқулов бош ирғади-да шу заҳоти суҳбатни бошқа мавзуга кўчирди. — Ҳозирги пайтда истиқболга ишониш керак. Алғов-далғовли, кескин зиддиятларга тўла давр ҳам ўтиб кетишига ишонаман... Лекин турмуш эскирган тўн эмаски, уни янгироғига алмаштириб бўлса. Вақт, сабр-чидам ва аждодларимиз тўплаган ақл-заковат, халқ тажрибасининг бутун чашмаси, маънавий якдиллик, заминга улуғ меҳр керак! Айни мана шу нарсалар бизга малҳам бўлади...

Машина елиб борар, замин бутун гўзаллигини намоён қилаётган эди. Ёнғоқзор унда ям-яшил воҳадек қад ростлаб турарди.

М. БАБИНЦЕВ,
«Сельская жизнь» мухбири, Самарқанд вилояти.

(«Сельская жизнь» газетасининг 1991 йил 1 август сонидан).

ТАНИШИНГ: МЕҲНАТ ИЛҒОРЛАРИ

Тошкентдаги устки трикотаж фабрикасининг тўқув цехи ишчиси Маъсуда Султонова. У—болалар учун кийимлар тайёрлаш устаси.

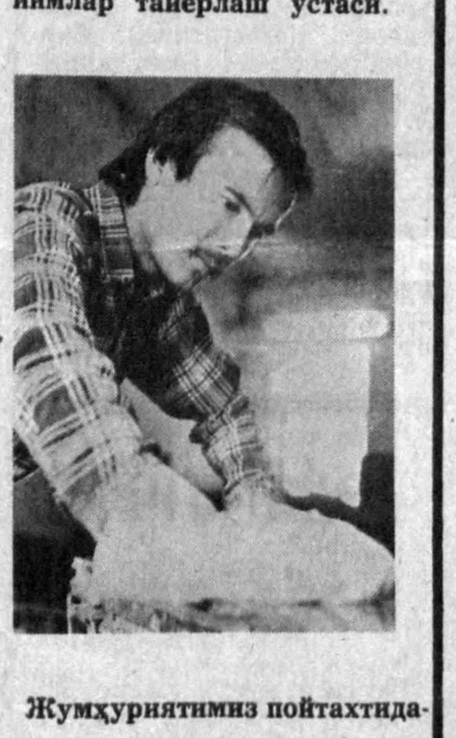

Жумҳуриятимиз пойтахтидаги махсус мебеллар фабрикасининг сайқалчиси Ҳусниддин Сайдалиев. У саккиз йилдан бери болалар мебелига сайқал беради.

Р. ШАРИПОВ
олган суратлар.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИ СЪЕЗДИ

НУКУС, 1 август. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Қорақалпоғистон журналистлари уюшмасининг съезди бўлди. Съезд қатнашчилари бошқарув раиси К. Бекжоновнинг уюшма фаолияти тўғрисидаги ҳисобот маърузасини тинглаб, муҳокама қилдилар.

Съезд журналистлар ташкилоти раҳбар идораларининг янги таркибини сайлади. Ж. Тожиддинов Қорақалпоғистон журналистлари уюшмаси бошқарувининг раиси этиб, И. П. Добрининг тафтиш комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

Съездда Қорақалпоғистон Олий Кенгашининг Раиси, Ўзбекистон Компартияси республика комитетининг биринчи котиби Д. Н. Шамшетов нутқ сўзлади.

СССР Вазирлар Маҳкамасида

СССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ «СССР ОЛИЙ КЕНГАШИ АФЗАЛЛИКЛАР ВА ИМТИЁЗЛАР МАСАЛАЛАРИ КОМИССИЯСИНИНГ ИШИ ВА УНИНГ ТАКЛИФЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚАРОРИНИ БАЖАРИШГА ДОИР ЧОРА-ТАДБИРЛАР ҲАҚИДА

СССР Олий Кенгашининг «СССР Олий Кенгаши афзалликлар ва имтиёзлар масалалари комиссиясининг иши ва унинг таклифларини амалга ошириш чоралари тўғрисида»ги 1991 йил 12 июль қарори ва СССР Президентининг кўрсатмалари муносабати билан СССР Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилди:**

1. СССР Адлия вазирлигига ва СССР Молия вазирлигига СССР Вазирлар Кенгаши Ишлар бошқармасининг собиқ хўжалик бошқармасига, шунингдек, СССР вазирликлари ва идораларига қарашли бўлган боғ уйлари ва улардаги мол-мулкни айрим мансабдор шахсларга ҳамда боғ уйлари қуриш кооперативларига сотиш билан боғлиқ барча тафсилотларни текшириш, ижроия ҳокимиятининг барча даражаларида қабул қилинган қарорларнинг, шу жумладан, кооперативлар ташкил этиш тартибининг қонунийлигини ўрганиш ҳамда ана шу қарорларга баҳо бериш топширилсин.

СССР прокуратурасидан, СССР Олий судидан, СССР Назорат палатасидан бу ишда қатнашиш сўралсин.

Текшириш натижалари бир ой муддатда СССР Вазирлар Маҳкамасига маълум қилинсин.

СССР Вазирлар Маҳкамаси ишлар бошқарувчиси, СССР вазирликлари ва идораларининг раҳбарлари мазкур масалага доир зарур материалларни СССР Адлия вазирлиги ва СССР Молия вазирлиги ихтиёрига берсинлар ва бу ишни бажаришда уларга ҳар томонлама кўмаклашсинлар.

2. Вазирликлар, давлат бошқарувининг бошқа марказий идораларига ижтимоий соҳадаги давлат мулкини хусусийлаштириш тартиби тўғрисида умумий қарор қабул қилингунга қадар ўзларига қарашли пансионатлар, дам олиш уйлари, боғ уйлари ва бошқа ижтимоий соҳа иншоотларини сотиш ёки уларнинг мақомини ўзгартиришни тўхтатиб туриш топширилсин.

СССР давлат бошқаруви идоралари қайта тузилаётганлиги муносабати билан ҳамда уларнинг ихтиёридаги пансионатлар, дам олиш уйлари, боғ уйларидан, ижтимоий-маданий ва маиший мақсадларга мўлжалланган бошқа иншоотлардан фойдаланишни тартибга солиш ва самарадорлигини ошириш мақсадида ана шу иншоотларни бошқариш ва улардан фойдаланиш тизмасини СССРнинг барча ҳукумат ташкилотлари манфаатларини кўзлаб қайта кўриб чиқиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

3. СССР Конституциясининг ҳеч қандай ғайриқонуний имтиёзлар ва афзалликлар берилишига йўл қўйиб бўлмаслиги ҳақидаги қоидаларига амал қилиб, «Давлат хизмати тўғрисида» СССР Қонуни лойиҳасини ишлаб чиқишни жадаллаштириш зарур, деб ҳисоблансин, лойиҳада давлат хизматчилари самарали фаолияти ижтимоий ҳимояланишини таъминлашнинг муайян кафолатлари кўзда тутилсин.

СССР Адлия вазирлиги ушбу Қонун лойиҳаси СССР Олий Кенгашининг олтинчи сессияси ишлаётган даврда унга тақдим этилишини кўзда тутиб, 1991 йил 1 сентябргача СССР Вазирлар Маҳкамасига топширилишини таъминласин.

4. СССР Олий Кенгаши афзалликлар ва имтиёзлар масалалари комиссияси СССР ҳукумати аъзоларига, вазирликлар ҳамда СССР давлат бошқарувининг ўзга марказий идоралари раҳбар ходимларига, шунингдек, СССР Вазирлар Маҳкамаси девони ходимларига боғ уйлари бериш тартиби тўғрисида билдирган танқидий мулоҳазаларини ҳисобга олиб, СССР Вазирлар Маҳкамаси ишлар бошқарувчисига СССР Президенти девони раҳбарлиги билан келишиб, ана шу боғ уйлари ҳамда улардаги мол-мулкдан фойдаланишни тартибга солишга доир таклифларни тайёрлаб, бу ҳақда 1991 йил 25 августгача СССР Вазирлар Маҳкамасига ахборот бериш топширилсин.

СССР Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги даволаш-соғломлаштириш бирлашмаси шу бирлашманинг тиббий, санатория ва бошқа муассасалари тармоғидан фойдаланиш самадорлигини ошириш тўғрисидаги таклифларни тақдим этсин.

5. СССР Мудофаа вазирлиги, ўз ихтиёрида транспорт авиацияси бўлган бошқа СССР вазирликлари ва идоралари СССР Олий Кенгаши афзалликлар ва имтиёзлар масалалари комиссиясининг транспорт авиациясидан бошқа мақсадларда фойдаланиш фактлари тўғрисидаги материалларини кўриб чиқиб, аниқланган суиистеъмолларни бартараф этиш чораларини кўрсинлар, шунингдек, транспорт авиациясидан халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун фойдаланишни яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқсинлар. Қилинган ишлар ҳақида 1991 йил 25 августгача СССР Вазирлар Маҳкамасига ахборот берилсин.

6. СССР Адлия вазирлиги СССР ҳукуматининг фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва вазифаларига таaллуқли бўлган, бекор қилиниши ва ўзгартирилиши лозим бўлган эълон қилинмаган қарорларининг, шунингдек, ўз кучини сақлаб қоладиган қарорларининг рўйхатларини тайёрлашни тезлаштирсин ва СССР Олий Кенгашининг 1991 йил 12 июлдаги қарорининг 5-бандини ҳисобга олиб, натижалари ҳақида 1991 йил 20 августгача СССР Вазирлар Маҳкамасига ахборот берсин.

7. Вазирликлар ҳамда СССР Давлат бошқарувининг ўзга марказий идоралари ушбу қарорнинг биринчи бандида кўзда тутилган топшириқларни бажаришдан ташқари идораларга қарашли боғ уйларидаги сотилган буюмлар ва мол-мулк қийматини белгилаш тўғри ёки тўғри эмаслиги ҳақидаги масалани кўриб чиқсинлар. Шу мақсадда эксперт комиссиялари тузилсин, бу комиссияларга маҳаллий ҳокимият идораларининг, молия идораларининг ва жамоатчиликнинг вакиллари киритилсин. Ана шу комиссиялар иши натижалари юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинсин ва бу ҳақда 1991 йил 25 августгача СССР Вазирлар Маҳкамасига ахборот берилсин.

8. СССР Вазирлар Кенгашининг 1990 йил 26 июндаги 1007-сонли фармойишининг боғ уйларини сотиш тўғрисидаги қисминининг амал қилиши ижтимоий соҳадаги давлат мол-мулкини хусусийлаштириш тартиби тўғрисида умумий қарор қабул қилингунга қадар тўхтатиб қўйилсин, шунингдек, СССР Вазирлар Кенгашининг 1990 йил 22 октябрдаги 1768-сонли фармойиши ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

9. СССР Вазирлар Маҳкамасининг ишлар бошқарувчисига СССР Адлия вазирлиги, бошқа манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда СССР Олий Кенгашининг «СССР Олий Кенгаши афзалликлар ва имтиёзлар масалалари комиссиясининг иши ва унинг таклифларини амалга ошириш чоралари тўғрисида»ги 1991 йил 12 июль қарори ҳамда СССР Президентининг мазкур масалага доир топшириқлари қандай бажарилаётгани ҳақида СССР Вазирлар Маҳкамасининг СССР Олий Кенгаши ва СССР Президентига маълумотномаси лойиҳасини 1991 йил 1 сентябргача тайёрлаш топширилсин.

МИЛИЦИЯ ОДДИЙ ХОДИМЛАРИ ВА БОШЛИҚЛАРИГА ҚОНУНДА БЕЛГИЛАНГАН ИШ ВАҚТИДАН ОРТИҚЧА, ШУНИНГДЕК ҲАР ҲАФТАДАГИ ДАМ ОЛИШ КУНЛАРИ ВА БАЙРАМ КУНЛАРИ ХИЗМАТ ҚИЛГАНИ УЧУН КОМПЕНСАЦИЯ ТЎЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Кенгашининг «Совет милицияси тўғрисида»ги СССР Қонунини кучга киритиш ҳақида» 1991 йил 6 март қарорини бажариш юзасидан СССР Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилди:**

1. Иттифоқ бюджети маблағи ҳисобидан таъминланадиган милиция ходимлари Қонунда белгилаб қўйилган иш вақтига қўшимча равишда хизмат қилишга жалб этилган тақдирда ана шу вақт учун уларнинг меҳнатига ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат қонуни асосларида кўзда тутилган миқдорда, мансаб оклади ва махсус унвон оклади ҳисобидан ҳақ тўланади.

Милиция ходимларининг ҳар ҳафтадаги дам олиш кунлари ва байрам кунларидаги хизмати эвазига ходимнинг розилиги билан бошқа дам олиш куни берилиши ёки икки баравар миқдорда пул билан ҳақ тўланиши мумкин.

2. Иттифоқ қарамоғидаги милиция ходимлари учун ушбу қарорни амалга ошириш билан боғлиқ харажатларга 1991 йилда Иттифоқ бюджетидан СССР Ички ишлар вазирлигига ажратилган маблағ доирасида пул берилади.

3. Республикаларнинг ҳукуматларига Қонунда белгилаб қўйилган иш вақтига қўшимча равишда, шунингдек, ҳар ҳафтадаги дам олиш кунлари ва байрам кунлари хизмат қилишга жалб этиладиган республика ва маҳаллий бюджетлар ҳисобига сақлаб туриладиган милиция ходимлари меҳнатига ушбу шартларга мувофиқ ҳақ тўлашни белгилаб қўйиш тавсия этилсин.

АВИАДИСПЕТЧЕРЛАРГА ИМТИЁЗЛАР

СССР Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 26 январдаги 10-сонли қарори билан тасдиқланган имтиёзли шартлар билан қарилик пенсияси олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқариш, ишлар, касблар, лавозимлар ҳамда еросги ишларидаги, ғоят зарарли ва жуда оғир меҳнат шароитидаги ишлардаги кўрсаткичлар биринчи сонли рўйхатининг XXI «Транспорт» бўлимини СССР Вазирлар Маҳкамаси қуйидаги кичик бўлим билан тўлдирди:

«12003000 12003000 — 17541 3. Фуқаро авиацияси аэропортлари, аэроузеллар зоналарида, аэродром-диспетчерлик, район, ёрдамчи марказларида ва уларнинг секторларида, ҳаракат жуда тиғиз ёки мураккаб бўлган маҳаллий диспетчерлик пунктларида ҳаво ҳаракатини бевосита бошқарадиган ходимлар (диспетчерлар, диспетчер-инструкторлар, катта диспетчерлар, учиш раҳбарлари)».

Ҳаво ҳаракатини бошқаришнинг мазкур зоналари, районлари ва секторлари рўйхати СССР Меҳнат ва ижтимоий масалалар вазирлиги билан келишиб, СССР Фуқаро авиацияси вазирлиги томонидан тасдиқланади.

АВИАБИЛЕТЛАРГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯНГИ ТАРТИБИ

Аэрофлот 1 августдан халқаро авиабилетларга сўм ҳисобида ҳақ тўлаш тартибини ўзгартирмоқда.

СССР Фуқаро авиацияси вазирлигидан ТАСС мухбирига хабар қилишларича, хорижга кетаётган 1-тоифа ва ишбилармонлик тоифаси йўловчилари учун 40 фоизли чегирма бекор қилинади. Аэрофлотнинг ХХР, Сингапур, Таиланд, Жанубий Корея, Сурия, АҚШ, Канада, Мексика, Кипр, Туркияга борадиган тиғиз йўлларида иқтисодий тоифада 40 фоизли чегирма ўрнига 20 фоизли чегирма жорий этилади.

Бу янгилик билетда кўрсатилган вақтни ўзгартириш, бинобарин, янги билет сотиб олиш зарурати вужудга келмаган тақдирда 1 августгача сотиб олинган билетларга нисбатан қўлланилмайди.

Билетларга хорижий валютада ҳақ тўлаш ўзгармай қолаверади.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ОҚТОШ»ГА ЁРДАМ КЕРАК»

Рўзномамизнинг шу йил 5 июнь сонида эълон қилинган юқоридаги сарлавҳали мақолада Бахмал ноҳиясидаги «Оқтош» қишлоғида чиқадиган булоқ суви турли хасталикларни даволаш учун фойдали бўлса-да, ундан унумли фойдаланилмаётганлиги таъкидланган эди. Яқинда ушбу мақола юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИдан расмий жавоб олинди:

— Вазирлик коллегияси мақолани чуқур ўрганиб, унда кўтарилган масала тезлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган масалалардан бири эканлигини билдирди. Дарҳақиқат, жумҳуриятимиз ҳудудида жойлашган шифобахш булоқлар сувидан турли хил касалликларнинг олдини олиш ва даволаш йўлида кенг фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Н. А. Семашко номидаги тиббий тиклаш ва жисмоний даволаш илмий-тадқиқот илмгоҳи мутахассислари томонидан «Оқтош» қишлоғида жойлашган булоқ суви текширилди. Натижада унинг таркибида темир моддаси борлиги аниқланди. Сув ўз таркибига кўра, Ленинград вилоятида жойлашган «Палюстрова» ва Россия Федерациясининг бир қанча ҳудудларидаги булоқларнинг сувларига ўхшашлиги қайд қилинди.

Юқорида кўрсатиб ўтилган манбадаги шифобахш сув ҳажмини, яъни ресурсларини ҳисоблаб чиқиш «Ўзбекгидрогеология» бирлашмасининг хизмат доирасига тегишлидир. Лекин соғлиқни сақлаш вазирлигининг бир неча марталаб мурожаат қилишига қарамай бирлашма бу борада бирор иш қилинганлиги ҳақида аниқ жавоб бермаяпти. Шифобахш сув ҳажмини аниқлаб олинмагунча унинг халқ саломатлигини тиклашдаги ролини аниқ кўрсатиш қийин.

Аммо булоқ сувининг инсон организмига бўлган фармакологик таъсирини инобатга олган ҳолда бундай шифобахш манбалардан даволаш-профилактика ишларини олиб боришда кенг фойдаланишимиз зарурлигини таъкидлаб ўтишни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблаймиз. «Оқтош» қишлоғидаги булоқ сувидан одамларни даволашда кенг фойдаланишни йўлга қўйиш вазирлик назоратига олинган.

Г У Р У Н Г

Фармон ва ижро

БОШОҒИ ТЎҚНИНГ, КЎНГЛИ ТЎҚ

● Зомин райони ғаллакорлари лалми ерларининг ҳар гектаридан режадаги 7 ўрнига 10 — 11 центнердан ҳосил олишаётгани жумҳурият Президентининг хонадонларга камида 100 килограммдан ғалла бериш борасидаги Фармонининг беқамикўст бажарилишига имкон яратмоқда.

Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда мавжуд 18 минг 752 оиланинг ҳар бирига сал кам 200 килограммдан ғалла бериладиган бўлди. Шунингдек, аҳолига ем-хашак сотиш қизғин давом этмоқда. Ҳозиргача район матлубот жамияти орқали 9800 тонна хашак, 4575 тонна омухта ем ва 1350 тонна кунжут сотилди.

Вилоятнинг Ғаллаорол районида эса айрим хўжаликлар ўз имкониятларини кўриб чиқиб, давлат жамоаларида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчиларнинг ҳар бирини 100 килограммдан буғдой билан таъминлаш чораларини кўраётганликлари ҳам қувончлидир.

С. БАҲРИДДИНОВ.

Шоберди бахши Болтаевнинг достонларини фақат Сурхондарё вилоятида эмас, балки бутун жумҳуриятимизда тинглайдилар. У Бойсун районидаги Сайроб қишлоғида яшайди. Шоберди 7 ёшарлигидаёқ қўлига дўмбира олганди. Бир кундаёқ оддийроқ мусиқани ўрганиб олганди. Отаси ишдан келиб, ҳайрон бўлди. Нега сўрамасдан дўмбирани олдинг? деб уришди ҳам. Кейин сал юмшаб, ўзига ўринбосар етилаётганидан қувонди. Ўшандан кейин ўғлига Алпомиш, Гўрўғли, Авазхон достонларини ўргата бошлади.

Кейинчалик Шоберди Термиз педагогика илмгоҳини тугатди. Ҳозир ўз қишлоғида муаллимлик қилмоқда. У ҳозир достонларни ўзи яратмоқда. Унинг жарангдор овози кўплаб ишқибозларни атрофига тўпламоқда. Зеро, достонлар одамларга қувонч бахш этмоқда.

Суратда: Шоберди бахши Болтаев.

И. ХЎЖАЕВ ва Р. ШАГАЕВ олган сурат. (ЎзТАГ).

● Шу куннинг мавзуси

ХИЗМАТ БЕМИННАТ БЎЛСИН

Шаҳар марказида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилаётган расталарнинг бирида тўсатдан шовқин кўтарилди. Қассоб кимгадир навбатсиз гўшт берган шекилли, барча унга ёпиша кетди. Ахир, соатлаб навбатда турсангу уйга бирор килограмм ҳам гўшт ололмай кетиш ҳаммага ҳам алам қилади-да. Кўпчиликнинг ишдан қолганини айтмайсизми?..

Афсуски, Жиззах шаҳрида ташкил этилган савдо расталарида деярли ҳар куни шундай аҳволга дуч келиш мумкин. Тўғри, дастлабки пайтларда бу ерда тартиб-интизом, таъминот бир қадар яхши эди. Энг муҳими, мутасадди ташкилотлар савдони мунтазам назорат қилишарди. Бора-бора раҳбар ва назоратчиларнинг ёз фаслидаги бошқа ташвишлари кўпайди шекилли, бундан фойдаланган айрим мутасаддилар савдо расталарига харидоргир моллар келтиришда сансалорликка йўл қўядиган бўлишди.

Жумладан, Октябрь, Мирзачўл, Ғаллаорол районлари шаҳарликларга маҳсулот сотишдаги ўз навбатларини номигагина ўтказишга одатландилар. Бўлмаса, шу йилнинг 18 июль куни шаҳарнинг қоқ марказида савдо қилиши керак бўлган мирзачўлликлар 5 тонна сабзавот, шунча мева, 2 тонна картошка, 500 килограмм гўшт, 4 тонна хашак ва 2 тонна ғаллани топшириқдагидан кам келтиришармиди? Бахмал райони раҳбарлари эса бундан ҳам ўтиб тушишди. Улар ҳатто 22 июль куни вилоят марказида савдо уюштиришлари кераклигини ҳам батамом «унутдилар». Бир кун ўтиб — 24 июль куни савдо расталари яна камбағаллашиб қолди. Полиз маҳсулотлари, мева-чева кам бўлди, гўшт эса умуман келтирилмади. 76-от заводидан салкам тўрт тонна арпа олиб келган сотувчи Нуралиев молига баҳони кимга белгилатишни билмай анча тентиради. Сотувчини навбатда турганларнинг норозиликлари ва қистовидан қутилтириш учун шаҳар ижроқўмининг масъул ходимларидан бири арпага тахминий нарх қўйиб беришга мажбур бўлди. Жиззахдаги маҳсулот тайёрлаш ва сотиш корхонаси сотувчиси Тўраев эса шу куни ҳеч қандай ҳужжати бўлмаган маҳсулотларни сотди.

Аҳолининг шунча норозиликларидан кейин кўпчилик аҳволнинг яхшиланишини кутганди. Аммо эртаси куни яна ўша ҳолат такрорланди. Дўстлик райони хўжаликлари сотиш учун кўзда тутилган 2,5 тонна ғалла ва 500 килограмм гўштни олиб келмадилар. Мева, сабзавот зарур миқдордан ҳам жуда кам бўлди. Навбатда турган кишилар вақтларини беҳуда ўтказганликларидан нолиб, охири тарқалишга мажбур бўлишди.

Бир гуруҳ кишилар савдони эрта тонгдан соат 10 гача ва кеч соат 17 дан бошлаб уюштириш лозимлиги тўғрисидаги таклифларини айтдилар. Албатта, бу эътиборга молик таклиф. Чунки савдо расталари шаҳарликларни иқтисодий танглик жараёнидан бир қадар қутултириш мақсадида уюштирилган экан, расталарни мўл-кўл ёз ноз-неъматлари билан тўлдириш ва улар фаолиятини аҳоли учун қулай дамларда ташкил этишни пухта ўйлаб кўриш лозим. Ахир, хизмат беминнат ва мавриди билан бўлгани яхши-да!

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

● Мерос

НОЁБ РИСОЛА

● БУНДАН 143 ЙИЛ АВВАЛ ТУЗИЛГАН ЛУҒАТ ●

Қўлёзмалар институти хазинасида Алишер Навоийнинг «Хазойин-ул-маоний» девонининг нодир бир нусхаси сақланмоқда.

Бу қўлёзманинг бошқа ёдгорликлардан фарқи шуки, унда иккита асар бир муқова ичига олинган. Қўлёзманинг 96-, 386-а бетларига «Хазойин-ул маоний», 392-б, 401-а саҳифаларига луғат жойлаштирилган.

«Хазойин-ул маоний»нинг охирида қуйидаги ёзув бор: Рассамаҳу фақир-ул-ҳақир Охунд ибн Мир Ҳасан ал Чаҳоркўйи, ғафар-ал-ҳумо ва сатара уйубаҳумо фи шаҳри жумодис соний 1265-ёзди фақир-ул-ҳақир Охунд ибн мир Ҳасан Чаҳоркўйи — хўдо уларнинг иккаласини ҳам (гуноҳини) кечирсин ва уларнинг иккаловини ҳам айбларини беркитсин — апрель 1849 йил.

Луғат сўнгида эса таннати, там сана 1264 ёзуви мавжудки, бу унинг девондан бир йил аввал яъни 1848 йили тузилганлигини билдиради.

Луғат ва девоннинг бир хил ёзувда ёзилганлиги ҳар иккаласи Охунд ибн Мир Ҳасан томонидан бажарилганлигини кўрсатади.

Луғатга Муаллиф «Фарҳанги ҳазрати Мир Алишер муллақаб ба ал Навоий» — Раҳматли ҳазрат Навоий лақабли Мир Алишер луғати» деб ном қўйган.

Девон охирига илова қилинган ушбу луғат биринчидан Охунд Ибн Мир Ҳасан ўз даврининг маърифатпарвар кишиси бўлганлигини, иккинчидан шоир асарида учровчи мураккаб сўзлар маъносини очиб бериш билан шоир асарларининг толмас тарғиботчиси эканлигини кўрсатади.

Луғат жаъми етти юз катак ичига жойлаштирилган. Ҳар бетдаги қирқ саккиз катак ичида 48 сўзнинг маъноси очиб берилган.

Луғатда изоҳланаётган сўз қора, изоҳловчи қизил сиёҳда ёзилган. Луғат араб алифбоси бўйича тузилган. Ҳар бир ҳарф билан бошланувчи сўзлар махсус сарлавҳалар билан ажратилган:

Ушбу мўъжаз луғат ўтмишда ота-боболаримизнинг ўз халқини маърифатли қилиш учун қанчалик жонбозлик қилганликларини кўрсатадиган ҳужжат сифатида катта аҳамиятга эга.

Ўқувчилар луғатни аниқроқ тасаввур қилишлари учун бу ерда саҳифалардан бирининг тасвирини келтирдик.

Эргаш УМАРОВ.

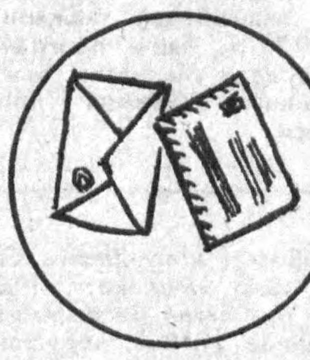

Муштарийларимиз ёзадилар

● МОСКВА. Адабиётчилар марказий уйида мўйқалам усталарининг кўргазмаси очилди. Рассом Т. Озерная қаламига мансуб қадимий Бухоро ва Самарқанд меъморчилик санъатига оид туркум асарлар кўпчиликда яхши таассурот қолдирмоқда.

С. КОСТИРКО.

● ГУРЛАН. Ноҳия марказида фойдаланишга топширилган автовокзалда қўшни Туркманистон жумҳуриятининг Тошовуз вилояти, Қорақалпоғистоннинг Амударё ва бошқа ноҳиялари меҳнаткашларига ҳам хизмат кўрсатишяпти.

И. СОБИРОВ.

● КИЕВ. «Ватра» ишлаб чиқариш бирлашмаси тадбиркорлари жойларда ёриткич ускуналарини созлаш бўйича хайрли ишларни амалга оширишмоқда. Улар Москвадаги ёриткич техника жиҳозларини, олимпиада ўйинлари спорт майдончасидаги чироқларини қўлдан чиқариб беришди. Тадбиркорлар Тошкентдаги спорт иншоотлари электр ёриткичларини ҳам созлаб беришни режалаштиришган.

Д. ЕРЕМЯН.

● ХИВА. Гилам ишлаб чиқариш бирлашмасида «Балли қизлар» танлови ўтказилди. Танлов шартларини ўрнига қўйиб бажарган гиламдўзлардан Шаҳло Боғибекова ғалаба қозонди.

И. ЭШЖОНОВ.

● ИШТИХОН. Эшмамат ака Раҳимовлар оиласи пирубадавлатлардан саналади. Бу оилага эҳтиром билан қаралишининг боиси бор. Жанғил она Раҳимова 12 фарзандини камолга етказди. Қизиғи шундаки, уларнинг бари олий илмгоҳларда таҳсил олиб, 8 хил ҳунар эгаси бўлишди. Келин-куёвлар сафида эса фан номзодлари ҳам бор.

У. САИДОВ.

● ТОШКЕНТ. Оролбўйи ҳудудларидан дам олиш ва даволаниш учун келган болалар мингтадан ошиб кетди. Яна шунча болани Ўрта Осиё педиатрия илмгоҳида тиббиёт кўригидан ўтказиш кўзда тутилганди. Бундай тадбирлар учун 100 минг сўм ажратилган.

О. ОЛИМОВ.

● Ҳикматлар хазинасидан

НАВОИЙ

● Кўнгил қуввати яхши чолғучидан,
руҳ озиғи хуш овозидандир.

● Мусаввир ким қошин чекди, ушати
хома нахш аҳли,
Киши даъви не навъ биров бу нав ё
чекса.

ЖОМИЙ

● Гар санъатга раво кўрсанг ёлғонни,
Ундан олмас чироғинг нур ҳеч они.
● Санъатингни қил авайлаб парвариш,
Гавҳаринг қадрини оширмоққа тириш.

ҚОБУС

● Инсонга зарари ҳам, фойдаси ҳам тегмайдиган кишидан фақирроқ одам йўқ.

● Спорт

● ШАХМАТ. Швейцариянинг Бьенн шаҳридаги халқаро мусобақада 12 турдан сўнг совет шахматчилари Широв (8 очко) ва Бареев (7 очко, бир ўйини кечиктирилган) пешқадамлик қилишмоқда.

● ЧИМ ХОККЕЙИ. Янги Зеландия жамоаси билан СССР спортчилари 1:1 ҳисобида дуранг ўйнашди. Бу Куала-Лумпур шаҳрида ўтаётган халқаро беллашувнинг учинчи тури натижасидир.

Мусобақада Ҳиндистон спортчилари олдинда. Улар ҳисобида уч ғалаба бор. Мамлакатимиз вакиллари ҳозирча икки очкога эга.

● ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Италиядаги баҳсларда мамлакатимиз спортчилари қувонарли натижани қўлга киритишди. Жумладан, 100 метрга тўсиқлар оша югуришда Н. Григорьева (Харков шаҳри) маррага биринчи бўлиб келди. Қишки мусобақалар бўйича жаҳон чемпиони киевлик Л. Бережная узунликка сакраш мусобақасида иккинчи бўлди.

● Ўқинг, қизиқ

СИР ТУТИЛМОҚДА

● Бразилиялик футболчи Пелени ким танимайди, дейсиз?! Уч карра жаҳон чемпиони бўлган. Ажойиб ўйинлари билан мухлислар ҳурматини қозонган. Яқинда «футбол қироли» антиқа битим тузди.

Бразилиядаги ВАСП авиакомпанияси Пеле билан мазкур компанияни реклама қилиш тўғрисида битим тузганлиги маълум бўлди. Томонлар битимнинг неча сўмга тузилганлигини сир тутишяпти. Бироқ ушбу ҳолда Пеленинг бундан бошқа шунга ўхшаш кўпгина битимлари сингари унга кўплаб миллион доллар тўлаш назарда тутилаётганлигига ҳеч ким бу ерда шубҳа қилмаяпти.

ОШПАЗЛАР РЕКОРДИ

● Мадридлик икки ошпаз ўзига хос рекорд ўрнатишди. Улар 10 минг кишига етадиган аччиқ-чучук тайёрлашди.

Бунинг учун 300 килограмм помидор, 150 килограмм болгар қалампири, 75 килограмм пиёз, шунингдек турли кўкатлардан фойдаланилди.

ЭНГ КАТТА РАСМ

● Япониянинг Миязаки вилоятида ажойиб расм намойиш этилди. Унинг узунлиги 250, баландлиги эса 50 метр. Шу ерлик 30 минг бола расмни чизишда қатнашди.

12 минг 500 дона қалин қоғоз расм чизишга сарфланган. Улар бир-бирига елимланди, болалар шундан сўнг улкан расмни чизишга киришишган.

● Мардлик—мангулик

47 ЙИЛДАН СЎНГ

Газчилар қўрғонининг 1-уй, 1-квартирасида оддий, камтарин бир инсон яшайди. Қўшничиликни, меҳмондўстликни жойига қўяди. Кўпларга маслакдош. У кишининг шундай ёзилиб ўтирганини, бепарво юрганини ҳеч ким кўрмаган. Қўли гулустылигиданми, буюртмадан боши чиқмайди. Бировга эшик-ром керак, биров эса уйини таъмирламоқчи. Яна биров ҳаммом қуриш ниятида. Печка буюртма берганлар ҳам сон-саноқсиз.

Ҳикоямиз қаҳрамони — Саид ака Иброҳимов. Миллати қрим татар. Лекин ўзбекка — ўзбек, русга — рус. Собиқ жангчи, уруш ногирони, 12 та жанговар орден ва медаллар соҳиби. Бир этак фарзанду-невараларига бош-қош, оиланинг пиру бадавлати.

Жуда катта, сермашаққат ҳаёт йўлини босиб ўтган Саид аканинг турган-битгани тарих. Энди гулга кирган пайти (19 ёшида) кўнгилли бўлиб фронтга отланди. Москва остоналаридаги оғир жангларда биринчи бор қатнашди, душманнинг ёвузликларини ўз кўзи билан кўрди. Милтиқ ва автоматдан мўлжалга уришни, найзабозликни мукаммал ўрганди.

— Яхши жанг қиляпсиз, жангчи Иброҳимов!, — деди бир куни бўлинма командири — тепалик ёнида фрицларнинг додини бердингиз, мукофотга лойиқсиз.

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан!— ногаҳон айтилган бу иборадан довдираб қолган Саиднинг дегани шу бўлди.

Ўшанда кўксини илк бор «Жасурлиги учун» ордени безади.

Ҳа, Саид Иброҳимов жангу жадал дошқозонида қайнади. Москва учун бўлган жангларда жон бериб, жон олди. Курск учун жанг қилди. Ковель, Брест шаҳарларини озод қилишда қатнашди, 1-Белоруссия фронтининг 239-ўқчилар дивизияси таркибида Варшавага кириб борди. Иккинчи бор яраланди.

Сўнгги хизматини Польшанинг Сед шаҳридаги Совет ҳарбий комендатурасида давом эттирди. Бу ерда у махсус бўлим терговчиси Анна Михайловна Стротиловатова билан танишиб қолди. Улар бир умр тақдирларини боғлашди.

Уруш охирлашиб борарди. СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 12 ноябрдаги фармони билан жангчи Саид Иброҳимов мардлиги ва жасорати учун III даражали «Богдан Хмельницкий» ордени билан тақдирланди.

Бироқ айрим ҳарбий маҳкамалар ишидаги чалкашлик ва ноаниқликлар туфайли 9681-номерли орден қарийб 47 йил ўз эгасини кутди.

Яқинда орден эгасини топди. Ғаллаорол ноҳия ҳарбий комиссарлигида собиқ жангчи Саид Иброҳимовга «Богдан Хмельницкий» орденини топшириш маросими бўлиб ўтди. Йиғилганлар қаҳрамон жангчи жасорати олдида таъзим бажо келтиришди.

А. САРИБОЕВ,
Жиззах вилояти.

● МУШТАРИЙЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ХАСТА ДИЛНИ КАМСИТМАНГ

Хона эшиги тақиллаб бир аёл кириб келди. Қадди қомати келишган, ёши тахминан ўн тўққиз-йигирмаларда. У мен таклиф қилган жойга ўтирди-ю, ҳўнграб йиғлай бошлади. Мен унга халақит бермадим. То юраги бўшагунча йиғлаб сўнг менга юзланди. Шундан сўнггина аёлни қийнаётган дардни кўнглига озор бермасдан суриштира бошладим. Маълум бўлишича, у турмуш қуриб, ҳатто ўн кун ҳам турмуш ўртоғи билан бирга яшамаган экан...

— Менда шундай доғ борлигини билган турмуш ўртоғим «чорлар» куниёқ уйимга ташлаб кетди, — дея яна хўрлиги келиб кўзларига ёш олди у.

Бундай воқеалар иш фаолиятимда тез-тез учраб туради. Бу мақолани ёзишдан мақсад ҳам шундай англашилмовчиликлар, ҳаётга енгил-елпи қараш туфайли барбод бўлаётган оилалар, инсонлар орасида бўлишдан ўзини четга тортаётган кўнгли шикасталарга шу касаллик ҳақида тўғри тасаввур ҳосил этишдир.

«Оқ доғ» — аслида юқумли ёки бошқа нохуш оқибатларга олиб келадиган ҳеч қандай белги ва хусусиятларга эга эмас. Қадимда бу касалликни «пес» деб юритганлар. Аслида «пес» сўзи форсча «песак» яъни «доғ» демакдир. Афсуски, ҳозир ҳам Шарқ мамлакатлари, жумладан Ўрта Осиё халқлари орасида баъзан шундай нотўғри ва зарарли тушунча мавжуд. Ҳолбуки, пес ҳеч қандай юқумли касаллик бўлмай, балки оддий доғлардир.

Одам териси асосан уч қаватдан иборат: устки қават — эпидермис, ўрта қават — асл тери ва тери остидаги ёғ қаватидан иборат. Остки қават хужайралари меланоза пигментини ишлаб чиқаради ва мелангон иккинчи ферментни вужудга келтиради. Меланоза ва мелангон қўшилиб, желанин пигменти ҳосил бўлади. Шу желанин одам тана терисининг табиий рангини сақлаб туради.

Желаниннинг ҳосил қилувчи ферментлар таркибида витамин B_1, B_2, B^6, В, В12, В15, РР, С никотин кислотаси, кобальт темир, мис, рух каби микроэлементларнинг бирортаси бемор қонида камайса, етишмаса терининг асл ранги ўзгаради, яъни оқариб «оқ доғ» пайдо бўлади. Шунингдек, ички секреция безлари фаолиятининг бузилиши ҳам терида ана шундай доғ пайдо бўлишига олиб келади. Оқ доғлар қичишмайди, оғримайди, кўпинча симметрик ҳолатда учрайди.

Буюк ҳаким Ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари» асарида бу касалликни «вазаҳ» деб атаган ва бундан минг йил муқаддам унинг асосий белгиларини тавсифлаган. Ибн Сино бу касалликни даволаш учун доғ пайдо бўлган жойни анжир барги билан қонагунча ишқалаб ёки шу жойга игна санчишни тиббий муолажа сифатида тавсия этган. «Дориларни беморни қуёшга ўтқазиб қўйиб суриш шу дориларнинг фойда қилишига ёрдам берадиган тадбирлардан биридир», деб ёзган эди Шарқ ҳакими.

Доғ дориларининг аксарияти сургач, яра ҳосил қилади ҳамда терининг устки қатламида сувли қавариқ пайдо бўлади. Бу дорилар моддаларни оқизиб, тери рангини ўз табиий рангига қайтаради. Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, доғларнинг муолажаси бир неча маротаба такрорлагачгина йўқола бошлайди. Шунингдек, оқ доғларни йўқотишга мелодинин, мелосан, псоралин, псобиран каби дорилардан фойдаланиш тавсия этилади. «Вазаҳ»ни даволаш учун Ибн Сино маргимуш, олтингугурт, сиркали олтингугурт, новшадил анжир барги, самбитгул барги ва бошқа доривор гиёҳлардан фойдаланиш ҳам катта фойда берганлигини алоҳида таъкидлаб ўтган эди.

Ҳозирги кунда оқ доғларни тез орада тузатадиган дори-дармон топилган эмас. Лекин юқорида қайд этиб ўтилган витамин, микроэлементлар ва бошқа меломин ҳосил қилувчи дорилардан фойдаланган беморлар ўз дардларига шифо топганлар. Беморга кўпинча В гуруҳидаги дармондорилар, никотин, аскорбин кислота, темир, мис, рух, ва бошқа микроэлементлардан тайёрланган даволовчи дорилар тавсия этилади. Шу нарсани таъкидлаб ўтиш зарурки, бу дориларни бемор, албатта, врач билан бамаслаҳат фойдаланиши даркор.

Оқ доғларни йўқ қилишда кўп йиллардан буён новокаиннинг 0,25 фоизли эритмаси ҳам қўлланиб келинади. У беморнинг қон томирига юборилади ёки доғларнинг атрофига қазилади. Шу ўринда 1-Тошкент Давлат Тиббиёт олийгоҳи тери-таносил клиникасида мис эритмаси, ПУВА — терапия, лазер ва бошқа дори-дармонлар билан беморлар муолажа қилинмоқда. Кўпгина беморлар, айниқса, ёшлар (илгари даволанмаганлар) бу дарддан тезда фориғ бўлмоқдалар.

Бемор шифокор ҳузурига шифо истаб, умид билан келади. Оқ доғларни даволашда бемор ҳам, шифокор ҳам ўта эҳтиёткорлик билан муолажани давом эттиришлари керак. Чунки одам организми турли дори-дармонларга таъсирчанлиги бир хил эмас. Ўзбошимчалик билан даволаниш ва даволаш қош қўяман деб, кўз чиқариш билан баробар. Кўнгилсиз оқибатларга олиб келиши мумкин. Бундай доғларни табиблар кимёвий йўл билан тузатишга уринадилар. Териларни ҳар хил усуллар билан куйдирадилар. Оқибатда бемор ва шифокор кутган натижа чиқмайди.

Оқ доғ юқумли эмас. Сизнинг бундай хасталикка чалинган одамларга салгина беилтифот бўлишингиз шикаста инсон қалбига нақадар оғир жароҳат беришини ҳеч қачон унутманг. Хаста кўнгиллар шикаста бўлмасин.

Усмон МИРАҲМЕДОВ,
жумҳуриятда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

● ХАНДАЛАР ●

— Эсинг борми ўзи! Июлда Термизга борармиш-а! Ҳарорат соя жойда қирқ даражага боради-ку!

— Кўп жиғибийрон бўлаверманг, мен соя жойларда юрмайман.

* * *

Агар ҳар бир амалдор ўз ўрнига ўтқазилса, анча-мунча курси бўшаган бўлур эди.

* * *

Соҳиба:
— Ишингиз сифати учун «беш»!
Сантехник уста:
— Ва ремонт учун беш. Жаъми ўн сўм.

* * *

Ҳовлига кириб келган чилангарни кўриб хонадон соҳиби суюниб кетди.

— Келганингиз жуда яхши бўлди-да. Буни қаранг, ҳамма ёқни сув босиб кетди, — деди фаввора бўлиб сув отаётган водопроводга ишора қилиб. — Уч кундан бери кутамиз сизни.

— Бўлмаса мен янглишибман. Мени икки ойдан бери кутишаётган ҳовлига юборишганди.

* * *

— Сиз менга вокзалга борадиган энг яқин йўлни кўрсата олмайсизми!
— Йўғ-а.
— Сиз ҳам бошқа шаҳарликмисиз!
— Йўқ, шу ерликман. Лекин такси ҳайдайман.

ҚАТОРДАГИ НОРЛАРИМИЗ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Қувватларни фойдаланишга топшириш ярим йиллик режаси асосан ошириб бажарилди. 15 минг квадрат метр уй-жой, 280 ўринли болалар боғча-яслилари ишга туширилди. Самарқанддаги «Суперфосфат» станциясида дастлабки комплекс ҳаракатга келди. Бу объектнинг фойдаланишга топширилиши билан катта самара кўрилади. Жиззах станциясида локомотивчилар бригадаларини алмаштириш пункти ёпилди. Янги узайтирилган тортиш тармоқлари барпо этилди. Натижада Жиззах, — Самарқанд — Бухоро йўналишида поездларнинг тезлигини оширишга муваффақ бўлинади.

— Ўрта Осиё халқларида «Қаторда норинг бўлса юкинг ерда қолмайди», деган нақл бор. Буни темир йўлчи сифатида қандай шарҳлаган бўлардингиз?

— Ҳа, бу менга таниш нақл. Тўғриси, ҳам темир йўл халқ хўжалиги тараққиётига сезиларли таъсир кўрсатмоқда, бундан кейин ҳам шундай бўлиши лозим. Поездлар орқали ташиладиган юклар у ёки бу минтақанинг иқтисодий аҳволи-ю, эҳтиёжларини яққол ифодалаб беради. Шу тариқа бугунги кунда озиқ-овқат маҳсулотларини бетўхтов, тез ва тўла етказиб беришдан ҳам шарафлироқ вазифа йўқ, деб ҳисоблайман.

Чунки бу юклар ҳар бир фуқарони қизиқтириб турибди. Темирйўлчилар билан дала меҳнаткашларининг ўзаро ҳамкорлиги тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бундай ҳамкорлик 1991 йил ҳосилини ташиб беришда биринчи босқич ишларини муваффақиятли туғаллаш имконини берди. Фақат май ва июль ойлари мобайнидагина 30 минг вагон мева ҳамда сабзавот ташилди.

Ҳозир мева-сабзавот маҳсулотлари ташишнинг иккинчи босқичи бошланди. Айтиш мумкинки, бу босқич — ҳам темир йўлчи учун, ҳам қишлоқ хўжалиги ходимлари учун энг масъулиятли паллa. Ҳар бир кун ғанимат. Айниқса, сифати тез бузиладиган мева-чевани эҳтиёткорлик билан ортиш ва тушириш, авайлаб ташиш ҳар бир темир йўлчи учун муҳим қилиб қўйилди.

Узум, пиёз, қовун-тарвуз ҳамда бошқа хил маҳсулотларни вақтида ортиб, вақтида туширишга эътибор кучайтирилмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, август, сентябрь ойларида темирйўлчилар 1,6 миллион тонна мева-чева, сабзавот ташиб бериши керак. Бу — ўтган йилдагидан қарийб 100 минг тонна ортиқ.

Озиқ-овқат муаммосини ҳал этишдаги масъуллик туфайли рефрежератор вагонлардан кенгроқ фойдаланиш чоралари кўриляпти. Бунда ёпиқ вагонлардан ҳам фойдаланилаётир. Билишимизча, Ўрта Осиёда бу йилги ҳосил ёмон эмас. Муҳими, уни тез ва нобуд қилмай манзилларга етказиб бериш лозим. Биз бу вазифани шараф билан бажарамиз.

— Йўловчилар ҳақида ғамхўрлик кўрсатиш масалаларининг масаласи. Лекин Афсуски...

— Йўловчиларга хизмат кўрсатишдан ҳам муҳимроқ вазифамиз йўқ. Афсуски, уларга мукаммал маданий ва маиший хизмат кўрсатиш жабҳасида бир қанча нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Бунинг энг муҳим сабабларидан бири жадвал бўйича қатновчи поездларга шайланган вагонларнинг зўрға етказиб берилаётганидир. Кўпгина поездлар хизмат муддатини ўтаб бўлган эски вагонлардан тузилмоқда. Бу алпозда йўловчининг нозик кўнглини олиш осон эмас.

Бироқ йўловчиларга хизмат кўрсатиш ишларини такомиллаштиришга қаратилган қатор тадбирлар амалга оширилаётганидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Тошкент вокзалларида «Экспресс—2» тизимдаги автомат қурилмалар ишончли хизмат кўрсатмоқда. Шундай қурилмалардан фойдаланиш патта кассалари олдида шу бугунги тиғиз мавсумда навбат кутиб туришларни амалда жуда қисқартирди. 53 жойда хизмат кўрсатиш автоматлар зиммасига юкланди.

Аҳолига патта сотиш кечаю-кундуз» йўлга қўйилган. Бугунги кунда «Экспресс—2» автомат қурилмаларини магистралдаги бошқа станцияларда ҳам жорий этишга тайёргарлик кўрилмоқда. Фурқат, Ҳазорасп каби станцияларнинг вокзалларини барпо этишга киришилди. Термиз ва Наманган вокзаллари комплексларини қуриш туғалланиш палласига кирди.

Ёзги мавсумга тараддуд даврида кўп иш қилинди. 2 мингдан кўпроқ вагон созланди. Андижон — Бухоро ва Самарқанд — Душанбе йўналишлари бўйлаб қўшимча поездлар қўйилди. Қўшимча хизмат кўрсатаётган поездлар сони умуман 235 тага етди. Шу тариқа йўловчиларга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ шикоятлар кескин даражада — уч баравар камайишига муваффақ бўлинди.

Пўлат излар устида чавандозлар — тепловозчилар бутун бошли катта карвонни — вагонларни гўё учириб боришяпти. Йўловчининг манзилга вақтида етиши, турли-туман халқ хўжалиги юкларининг муддатида, бекаму кўст элтиб берилиши уларга боғлиқ. Зиммаларидаги ана шу масъулиятни тўла ҳис қилган темирйўлчилар одатларига хилоф иш тутаётганлари йўқ —ҳамиша олға ҳаракат қилаётирлар. Олға юриш — байроқдорларга ярашадиган фазилат, кўп юк кўтара оладиган норларга хос ҳислат. Отларга қамчи босаверинг, пўлат от чавандозлари!

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

ҲАМКАСБИМИЗ ХОТИРАСИ

Шафқатсиз ўлим камтар ва истеъдодли журналист, моҳир таржимон Ҳошим Абдусаматовни орамиздан олиб кетди. У ўзининг сахийлиги, дилкашлиги, ишчанлиги билан ҳамкасбларининг ҳурматига сазовор бўлган эди.

Ҳ. Абдусаматов 1920 йили Жиззах ноҳиясидаги Октябрь қишлоқ кенгашида туғилди. У ўз фаолиятини Жиззах ноҳия «Социализм йўли» рўзномасида адабий ходимликдан бошлади, сўнг масъул котиб бўлиб ишлади. 1941—1943 йилларда Совет Армияси сафларида хизмат қилди. 1945—1949 йиллари Жиззах ноҳия рўзномасига муҳаррир бўлди. 1949 йилдан бошлаб у В. И. Ленин номли Тошкент Давлат дорилфунуни филология факультетининг журналистика бўлими талабаси, сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси ҳузуридаги Тошкент икки йиллик партия мактаби тингловчиси бўлди.

Ҳ. Абдусаматов ўзининг хабарлари, репортажлари, лавҳалари, муаммоли мақолалари билан вилоят, жумҳурият рўзномаларида фаол иштирок этарди, ёшларнинг севимли мураббийси эди. 1954—1962 йиллари у «Тошкент ҳақиқати» газетаси муҳарририятида адабий ходим, бўлим мудири, 1962—1963 йиллари эса ноҳиялараро «Машъал» рўзномасининг муҳаррири бўлди. 1963 йилдан бошлаб «Совет Ўзбекистони» рўзномасида катта адабий ходим, хатлар ва оммавий ишлар бўлими мудири, Тошкент вилояти бўйича мухбир бўлиб ишлади.

Ҳ. Абдусаматов нафақага чиққанидан кейин Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи илмгоҳида ўз фаолиятини давом эттирди, рўзнома ва журналларда мақолалари билан қатнашиб турди.

Ҳ. Абдусаматов «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган эди.

Камтар дўстимиз Ҳошим Абдусаматовнинг порлоқ хотираси қалбларимизда сақланиб қолади.

БИР ГУРУҲ ЎРТОҚЛАРИ.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ 5—11 АВГУСТ

ҲАР КУНИ

● **8.25 Соғлом бўлай десанг** (шанба ва якшанбадан ташқари, (ЎзТВ-II).

● 18.00 Ўзбекистон телевидениесининг **«Янгиликлар»** кўрсатуви. (ЎзТВ-II).

● 19.30 да рус тилида **«Ахборот»** программаси (ЎзТВ-I).

● 22.00 да ўзбек тилида **«Ахборот»** программаси. (ЎзТВ-I).

● 6.00 да Марказий телевидениенинг **«Тонг»** мусиқий кўрсатуви. (МТ-I орқали, шанба ва якшанбадан ташқари).

● 20.30 да барча программалар орқали Марказий телевидениенинг **«Время»** программаси.

● 11.30 да **ТСН** (шанба ва якшанбадан ташқари, 14.30— ҳар куни МТ-I).

● 8.00 да **Эрталабки бадантарбия** (МТ-II орқали, якшанба куни **«Зарядкага сафланинг»**).

● 19.45 да **«Хайрли тун, кичкинтойлар!»** (МТ-II).

• 5, душанба

● УзТВ I

18.10 Мультфильм. 18.25 «Ойгул». 18.55 «Тадбиркорлар». 19.45 «Деҳқон маслаҳати». 20.00 «Санъат олами». 21.10 Концерт. 22.25 «Уйга қайтди». Бадиий фильм.

● УзТВ II

18.05 «Ассалому алайкум» 19.05 «Спринт». 19.20 «Менинг шаҳрим». 19.40 «Кимсалар» 20.10 «Шаҳар теграсида». 20.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

8.35, 19.05, 02.20 «Император одимлари». Бадиий фильм премьераси. 9.65 «Лад» ансамбли ижро этади. 10.10 «Янги авлод танлайди». 11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Қария Гомер». (АҚШ). 11.45 «Мулоқот». 12.00 Футбол шарҳи. 12.30 «Болтиқ денгизининг чуқурликларида». 14.45 «Тарвузли рейс», «Заречьелик куёвлар». 15.55 «Қизиқувчилар олами». 16.10 «Яқин кишингга саховат қил». 16.55 Шеърият лаҳзалари. 17.00 Болалар учун фильм. «Руди меҳмонда». 18.00 ТСН. 18.15 «Бозор қонунларига биноан». 18.45 «Мулоқот». 19.00 «Ер — она ватан масканимиз» фототанлов. 21.10 А. Абдуллин. «Ўн учинчи раис. Фильм-спектакль. 23.00 «Фриулида тайёрланган». 24.00 ТСН. 00.20 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси. 11-серия. 00.45 «Автопортрет». 01.40 «Халқ драма театри».

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 «Дилбар аёллар». 9.25 Мультфильм. 9.40 Билимдонлар учун машқ. 10.25 «Кемалар наъра тортиб, жўнаб кетаверади». Бадиий фильм. 13.30 Болалар учун фильм. «Савраска». 14.35 «Россиянинг мунгли пейзажи». 15.20 «Теле-ЭКО» журнали. 15.50 Мультфильмлар. 19.05 Опера ўйнаймиз. 19.30 «Бурчаксиз уй». 20.00 Футбол шарҳи. 21.10 Футбол. СССР чемпионати. «Шахтёр» — «Днепр».

22.50 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

00.05 СССР халқларининг X ёзги спартакиадаси.

• 6, сешанба

● УзТВ I

8.35 «Сеҳрли тўн». Бадиий фильм. 9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 10.20 «Ҳокимият Шўроларда». 18.10 Мультфильм. 18.20 Техника мавсумга шайми? 18.50 Тижорат хабарлари. 19.00, 19.50, 21.10, 22.25 Қорақалпоғистон телевидениесининг программаси. 19.10 Халқаро ҳаёт. «Хиросима сабоқлари». 19.25 «Спортлото».

● УзТВ II

18.05 «Табиатни асранг». Кинопрограмма. 19.00 «Лаҳза». Хабарлар. 19.10 «Шаҳар юмушлари». 19.30 «Шингнинг мовий маржони». 19.45 «Қурилиш; тажриба ва муаммолар».

20.30 АШХОБОД КЎРСАТАДИ

● МТ I

8.30 «Нофелет қаерда?». Бадиий фильм. 9.55 «Объектив». 10.30 Болалар соати. 11.30 ТСН. 11.45 Долзарб репортаж. 12.00, 18.55, 00.25 МТ экранида биринчи марта «Куйиш». Бадиий фильм. 13.30 Ворожцова чалади. 13.45 «Телемикст». 14.30 ТСН. 14.45 «Ҳодиса». Бадиий фильм, 1-серия. 15.55 Поволжье халқлари II фольклор фестивали. 16.30 Мультфильм. 16.50 Болалар учун фильм. «Ташвишдан қўрққан бахтга муяссар бўлмайди». 1-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «Мулоқот-анжуман». 18.45 Мультфильм. 21.10 «Ким аслида ким?». 22.25 «Қора денгиз». Телефильм. 23.15 «Ростов финифти». 00.05 ТСН.

● МТ II

8.20 «Довюраклик ва ростгўйлик билан». 8.50 Ритмик гимнастика. 9.20 «Александр Панченконинг муаллифлик дастурлари». 10.20 «Англаб етмоқчиман». Бадиий фильм, 1-серия. 13.30 Концерт. 14.05 Болалар учун фильм. «Яшил орол сири». 18.15 СССР халқларининг X ёзги спартакиадаси. 18.45 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Черноморец». 2-тайм. 19.30 «Портлаш». Телефильм. 20.00, 21.00 От спорти Дерби.

21.30 « ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

• 7, чоршанба

● УзТВ I

8.35 «Қизил елканлар». Бадиий фильм. 10.00 «Ёшлик» студияси. 10.30 «Касблар ҳақида ҳикоялар». 17.50 Янгиликлари. 18.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Москва). 19.50 «Киноанжуман таассуротлари». 21.10 «Дунё кезган либослар». 21.55 Тижорат хабарлари. 22.25 Шароф Бошбеков «Тақдир эшиги». Спектакль.

● УзТВ II

18.05 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 18.30 «Сим девор ортидаги тарбиячи. 19.00 «Пульс». Хабарлар. 19.10 «Севишганлар». Бадиий фильм.

20.30 АШХОБОД КЎРСАТАДИ.

● МТ I

8.30, 19.10 «Тунги жаҳонгашталик». Баддий фильм. 1 ва 2-сериялар. 9.55 Халқ ўйинлари. 10.30 Чемпионлар билан биргаликда. 10.45 «Болалар мусиқий клуби». 11.45 Долзарб репортаж». 12.00 «Фриулида тайёрланган». 14.45 «Ҳодиса». Бадиий фильм, 2-серия. 15.55 «Уруш акс садоси». 16.15 «Мусиқий хазина». 16.55 Болалар учун фильм. «Ташвишдан қўрққан, бахтга муяссар бўлмайди». 2-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «Планета». Халқаро программа. 19.00 Мультфильм. 21.10 Долзарб интервью. 21.25 «Ялта-91». 00.05 ТСН. 00.25 «Астра» ахборот-ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси таништиради.

● МТ II

8.20 Духовой оркестр чалади. 8.35 Мультфильм. 8.55 «Владимирлик гимнастикачилар». 9.25 «Делегатскаядаги музей». 9.45 «Адам Смит бойлиги дунёси». 10.20 «Англаб етмоқчиман». Бадиий фильм, 2-серия. 13.30 Болалар учун фильм. «Мишка, Кичкинтой ва бошқалар». 1 ва 2-фильмлар. 14.20 «Образ». 15.35 Концерт. 18.30 Мультфильм. 18.35 Ҳужжатли фильм. 19.30 «Ҳаёт дарахти». 20.00 Л Бетховен. Соль мажор торли триоси. 21.10 «Киносерпантин» кўрсатуви саҳифаларида.

• 8, пайшанба

● Уз ТВ I

8.35 «Излаб топ, мени, Лёня». Бадиий фильм. 10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 10.50 «Мактабгача тарбия масалалари». 18.10 «Ёз ва қуёш қўшиқлари». Болалар учун концерт.19.00 «Ҳуқуқ ҳаётимизда». 19.50 «Ёшлик» оқшоми». 21.10 Тижорат хабарлари. 21.15 Курсия Эсонова ва Эркин Қайтаровлар концерти. 22.25 «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм.

● УзТВ II

18.05 «Матсалу қўриқхонаси». 18.30 «Навоийхонлик». 19.00 «Кинонигоҳ».

20.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

8.30, 19.05 «Тунги жаҳонгашталик». Бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар. 9.50 «Мўътабар ва муқаддас». 10.20 Болалар соати. 11.20 В. Шуман. «Арабескалар». 11.45 ИИВ маълумотларига кўра... 12.00 «Хорда менинг овозим янграйди». 13.45 «Телемикст». 14.45 «Ҳодиса». Бадиий фильм, 3-серия. 15.50 Хитойда халқ ижодиёти фестиваллари. 16.35 «Чўпчак айтиб ётганим йўқ». 16.55 Болалар учун фильм. «Арслоннинг саргузаштлари». 1-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.00 «Ер — она масканимиз» фототанлови 21.10 ИИВ маълумотларига кўра... 21.25 «XX аср солдатлари урушга қарши». 21.40 «Ялта-91». 00.10 ТСН. 00.25 «Қалбим сенга тортиқ». 02.00 Санъат усталари концерти.

● МТ II

7.30 «Бридж». Телебиржа. 8.20 «Учинчи лагерь». 8.45 Ритмик гимнастика. 9.15 А. С. Пушкин номли Давлат тасвирий санъат музейи хоналарида. 10.25 «Қайтариш нуқтаси». Бадиий фильм, 1-серия. 13.30 Мультфильмлар. 14.35 «Оташқалб инсонсиз...». 18.15 Мультфильм. 18.30 Хайрия концерти. 19.30 «Кунчиқардаги шаҳар». 20.00 Ритмик гимнастика.

21.10 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

22.45 Катталар учун мультфильмлар. 23.20 «Худо, пайғамбарлар ва бошқалар». Ҳужжатли фильм.

• 9, жума

● УзТВ I

8.35 «Қувноқ сеҳргарлик». Бадиий фильм. 9.40 «Жамоат ташкилотларида». 10.10 Концерт.

18.10 Болалар учун. «Хайр боғча, боғчажон». 18.45 «Ҳамдўстлик: Ҳиндистон ва Ўзбекистон». 19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 19.45 «Хотира». Рустамқори қўшиқлари. 21.10 «Навоий мукофотига номзодлар». 22.25 «Олмазор». Бадиий фильм.

● УзТВ II

18.05 Мультфильмлар тўпламии. 19.00 «Пульс». Хабарлар. 19.10 «02 тўлқинида». 19.25 «Экспресс-реклама». 19.40 «Манфаатларимиз йўлида». 20.10 Кичик концерт.

20.30 АШХОБОД КЎРСАТАДИ.

● МТ I

8.35, 19.10 «Тунги жаҳонгашталик». Бадиий фильм, 5 ва 6-сериялар. 9.55 Цирк, цирк, цирк. 10.35 «Шунчаки». Мультфильм. 10.40 «Жонли паровозлар». 11.45 «Маппет-шоу». 13 ва 14-сериялар.

14.10 «Бизга анъаналарнинг кераги борми?». 1445 «Пакет». Бадиий фильм. 15.55 «Онам, дадам ва мен». 16.25 «Томошабинлар меҳри соврини» кинофестивали. 16.55 Болалар учун фильм. «Арслоннинг саргузаштлари». 2-серия. 18.00 ТСН. 18.15 Сиёсий мулоқотлар. «Вазият» 19.00 Мультфильм. 21.10 «ВИД» таништиради: 00.20 ТСН. 00.40 «Ҳинд киноси мухлисларига». Киноконцерт. 01.40 «Шерлок Холмс ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари». Бадиий фильм. «Агра хазинаси». 1-серия.

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 «Мушукнинг уйи». Фильмспектакль. 9.30 «Жонли планета». 10.25 «Қайтариш нуқтаси». Бадиий фильм, 2-серия. 13.30 Мультфильмлар. 14.40 «Арктур — пойгачи ит». 18.30 «Тунги Эрмитаж». 18.40 «Балет байрами». 19.30 Мультфильм. 19.30 «Оқ йўл, узум», 20.00 «Юлдузлар пойгаси». 21.10 Коллаж. 21.15 М. де Фалья. Еттита испан халқ қўшиғи.

21.30 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

23.45 «Қайтиш». Бадиий фильм, 1-серия.

• 10, шанба

● УзТВ I

8.00 Ассалому алайкум». 9.00 «Ахборот». 9.25 «Республика мулки». Бадиий фильм. 1-серия. 10.30 «Ҳужжатли экран». 10.15 «Муҳофаза». 11.45 «Спорт. Спорт. Спорт». 14.10 «Дала юмушлари». 14.40 «Бизга мактуб йўллабсиз». 15.20 «Санъат олийгоҳида бир кун». 18.00 Мультфильм. 18.10 «Тенгдошлар». 19.00 «Қадрият». 19.50 «Оқшом эртаклари». 20.05 «Рўшана Султонова рақсга тушади». 21.10 «Мерос». 22.00 «Ҳафтанома». 23.00 «Тўфон». Бадиий фильм.

● УзТВ II

9.00 Болалар учун концерт. 9.30 Ўлмас Умарбеков. «Шошма, қуёш». Спектакль. 10.20 «Чинор остидаги дуэль». Бадиий фильм.

17.00 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

6.00 Р. Тазетдинов чалади. 6.20 Ҳужжатли фильмлар. 7.00 Ритмик гимнастика. 7.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.00 ТСН. 8.15 МТнинг олтин хазинасидан. А. Н. Островский. «Мўмай пуллар». 10.45 «Тонг юлдузи». 11.45 Мультфильмлар. 12.25 «А» курси. 12.40 «Экология. Жамият. Инсон». 13.10 «Оддий мўъжиза». Бадиий фильм. 1-, 2-серия. 15.55 «Ер — она масканимиз» фототанлови. 16.00 М. Булгаков ҳақида хотиралар. 17.05 Кўп серияли мультфильм премьераси. 9-серия. 17.30 Халқаро панорама. 18.15 «XX аср солдатлари урушга қарши». 18.30 «Эфирда мусиқа». 19.00 «Сукунат ҳайқириғи». Бадиий фильм. 21.10 Катталар учун мультфильм. 21.30 «Ялта-91». 24.00 «Венера Илльская». Фильм-концерт. 00.40 «Аргентина оҳангларида танго» ансамблининг чиқиши. 01.10 «Шерлок Холмс ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари». Бадиий фильм. «Агра хазинаси», 2-серия.

● МТ II

7.30 Эрталабки бадантарбия. 7.45 «Здоровье». 8.15 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ. 10.15 Спорт ҳамма учун. 10.30 «Биз яшаётган олам». 11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 14.00 «НУЖ: эълон қилинмаган ташриф». 14.40 «Курашиш». Телеспектакль. 16.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ. 18.15 Мультфильм. 18.30 «Оила» 19.30 «Уралдарё тепасидаги шаҳар». 20.00 «Африка оҳанглари».

21.10 «ТОШКЕНТ СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

22.45 «Қайтиш». Бадиий фильм, 2-серия.

• 11, якшанба

● УзТВ I

8.00 «Ҳафтанома». 9.00 «Республика мулки». Бадиий фильм, 2-серия. 10.00 «Чорраҳа». 10.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 11.40 «Таълим ва маданий мерос». 12.20 «Деҳқон ва замин». 13.20 «Ширинжон» ансамблининг концерти. 13.50 «Касблар ҳақида ҳикоялар». 14.20 «Нон — ризқ-рўзимиз». 15.15 «Барчага ва ҳар бир киши учун».

18.00 1979 йилги «Пахтакор» командасининг хотираси соврини финал учрашуви. «Трактор» (Тошкент) «Наврўз» (Андижон). 19.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 21.10 «Якшанба оқшомида». 22.25 «Чустий лирикаси».

● УзТВ II

9.00 «Ёшлар — ёшлар ҳақида». 9.45 Болалар учун «Олтин калитча». Бадиий фильм. 11.00 «Болалар — бизнинг келажагимиз».

17.05 АШХОБОД КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.30 Ритмик гимнастика. 8.00 ТСН. 8.15 «Спортлото». 8.30 «Эрта саҳарлаб». 9.30 «Ватан хизматида». 10.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 11.00 «Саёҳатчилар клуби». 12.30 «Табиат ҳали бизники». 12.45 «Якшанба коктейли». 14.15 «Чегара — тақдирим». 14.30 ТСН. 14.45 «Мусиқий дўкон». 15.15 «Марафон-15». 16.30 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Майда тош, катта тош...» (Буркина Фасо). 16.35 «Қишлоқ янгиликлари». 17.35 Шеърият лаҳзалари. 17.40 «Уолт Дисней таништиради...»

18.30 Мультфильм. 18.55 «Бир бири учун яратилганлар». Бадиий фильм (АҚШ). 21.10 «Ялта-91». 24.00 Н. Гедда куйлайди (Швеция). 00.55 «Парча-парча».

● МТ II

7.30 «Зарядкага сафланинг!». 7.45 «Она-замин ташвишида». 8.10 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

10.25 Болалар учун фильм. «Сеҳрли олма». 11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 14.00 Мультфильмлар. 14.40 Р. Шуман. «Арабескалар». 14.50 «Улкан ҳақиқат санъати». 16.07 «Кимлигингни унутма». 17.00 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

18.45 Рус хореография ва қўшиқ фольклори концерти. 19.30 «Сўх дарёси ёқасидаги водийда». 20.00 «Денгиз ортиҳам сахийроқ». 20. 20 «АВТ-брокер». 21.10 Коллаж. 21.15 «Жонсарак ёки Иш устасидан қўрқади». 22.10 Дилрабо концерт. 22.30 «Вятка тўрлари». 22.45 «Миллион эвазига ҳеч нарса қилолмайсан». Бадиий фильм.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг тажрибавий ҳажмли-блокли уйсозлик комбинати қошидаги
5-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти Тошкентдаги қурилишларда ишлаш учун қуйидаги ихтисослар бўйича ишчи кадрларни тайёрлайди: бўёқчи-сувоқчи, қурилиш дурадгори, электр пайвандчи, сувоқчи-пардозловчи-плиткачи, ғишт терувчи.

Билим юртига 6 ва 10 ойлик группаларда ўқиш учун Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган, ўрта маълумотлилар қабул қилинади.

3 йиллик гуруҳларга эса 9-синфни битирганлар қабул қилинади.

Ўқиш даври — узлуксиз меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртида 3 йил ўқиб битирганларга ўрта маълумот тўғрисида диплом ва эгаллаган касби бўйича малака разряди ҳақида диплом, 6 ой ва 10 ой ўқиганларга эгаллаган ихтисоси бўйича диплом ва малака разряди берилади.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасини «Главташкентстрой»нинг қурилишларида ўтказадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 фоизи тўланади. Ҳамда ҳар ойда 6 ой ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига 160 сўмдан, 10 ой ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига эса 80 сўмдан, 3 йил ўқийдиган гуруҳларнинг ўқувчиларига 40 сўмдан нафақа берилади.

3 йиллик гуруҳларда ўқийдиган ўқувчилар ҳар куни 3 маҳал овқат ва бепул кийим-бош билан таъминланадилар.

Машғулотлар —ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланма билан ўқишга юбориладилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик, нақш тўгараклари ва спорт секциялари мавжуд.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома (асли), характеристика, яшаш жойидан ва соғлиғи ҳақида маълумотномалар, 6 дона сурат (3х4).

Билим юртининг манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Астрахан кўчаси, 12-уй, 5-ўрта ҳунар-техника билим юрти (66, 161, 55-автобусларнинг «57-мактаб»; 22-автобуснинг «Дегтярев кўчаси»; 5, 26-трамвайларнинг «Восток» кинотеатри»; 1-трамвайнинг «Дегтярев кўчаси» бекатлари).

Телефонлар: 91-26-47, 91-29-50.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ ТАЖРИБАВИЙ ҲАЖМЛИ-БЛОКЛИ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТЎХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХЎЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-15-20, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика—33-20-36, 33-12-56, 32-54-35,32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5811.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди—20.30.

№ 149.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП. Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12